

Økonomiplan 2021 – 2024

Innhold

Forord.....	5
1.1. Ørland kommune	7
1.2. Norsk økonomi	9
1.3. Nye planer.....	9
1.4. Usikkerhet.....	9
1.5. Forutsetninger	10
1.6. Renter.....	10
1.7. Skattlegging av oppdrett.....	11
1.8. Befolkningsutvikling.....	13
1.9. Inntekter (skjema 1A).....	15
1.10. Kostnader (skjema 1B)	16
2. Organisasjon og utvikling.....	16
2.1 Dagens drift.....	16
2.2 Faglig utvikling.....	16
2.2.1 Syke- og nærværarbeid	16
2.2.2. Arbeidsmiljø	17
2.2.3. Heltidskultur	17
2.2.4. Kunnskaps og kompetanseutvikling.....	17
2.2.5. Digitalisering og digitale transformasjon	18
2.3 Statlige føringer	18
2.4 Status fra enhetene.....	19
2.5 Konklusjon	21
3.0. Helse og familie	22
3.1 Dagens drift.....	22
3.2 Utviklingstrekk.....	22
3.3 Faglig utvikling.....	23
3.3.1. Livsglede for alle.....	23
3.3.2. Pårørendearbeid.....	23
3.3.3. Etisk refleksjon.....	24
3.3.4. Systemisk praksis.....	24
3.3.5. Velferdsteknologi	24
3.3.6. Helseplattformen.....	25

3.3.7. Fremtidens helsebygg og helse- og omsorgstjenester	25
3.4. Statlige føringer	25
3.4.1. «Leve hele livet»	25
3.4.2. Relevante lovverk for helse og familie	26
3.4.3. KOSTRA nøkkeltall helse- og omsorgstjenester	27
3.5. Ambisjoner/mål	27
3.6. Forvaltning og administrasjon	28
3.7. Familiehelse	29
3.8. Hjemmetjenesten	31
3.9. Oppfølgingstjenesten	32
3.10. Sykehjem og Heldøgnsomsorg	34
3.11. Fosen Helse IKS/Fosen Distriktsmedisinske Senter	35
3.12. Konklusjon	35
4.0. Oppvekst	36
4.1. Fagområdet	36
4.2. Demografi	36
4.3. Statlige føringer og relevant lovverk	38
4.4. Status for sektoren	39
4.4.1. Barnehage og skole	39
4.4.2. Kvalifiseringsenheten	41
4.4.3. PP-tjenesten	41
4.4.4. Barnevernet	41
4.4.5. Kommunalt forebyggende team, (KFT)	42
4.4.6. Utredning av barnehage- og skolestruktur	42
4.4.7. Satsinger i planperioden	42
5.1. Dagens drift	43
5.2. Utviklingstrekk	43
5.3. Ambisjoner/mål	44
5.3.1. Plan	44
5.3.2. Vann	44
5.3.3. Kommunalteknikk	45
5.3.4. Eiendom	45
5.4. Konklusjon	46

6.0. Næring, arbeid og kultur.....	47
6.1. Dagens drift.....	47
6.2. Ambisjoner/mål.....	47
6.3. Næring.....	48
6.3.1. Forsvarsrelatert.....	49
6.3.2. Reiseliv.....	49
6.3.3. Handel.....	49
6.3.4. Ørland lufthavn	49
6.3.5. Arena for næringsutvikling.....	49
6.4. Landbruk.....	50
6.5. Havbruk.....	50
6.6. Folkehelse og frivillighet.....	51
6.7. NAV	52
6.8. Roret KF.....	53
6.8.1. De ulike statlige føringer og lovverk som Roret omfatter er:	53
6.8.2. Tiltak knyttet til Miljø:	53
6.9. Konklusjon	54
7.0. Økonomiavdeling/Fosen regnskap	55
7.1. Dagens drift.....	55
7.2. Utviklingstrekk.....	55
7.3. Statlige føringer	55
7.4. Ambisjoner/mål.....	55
8.0. Investeringer (skjema 2A og 2B)	56
8.1. Kommentarer til investeringene	57
8.1.1. Tomtetekniske arbeider boligområder (2021).....	57
8.1.2. Vannledninger Bjugn nord (2021)	57
8.1.3. Renovering av tak høydebasseng.....	57
8.1.4. Utbedring vannledningsnett (2021-2023)	57
8.1.5. Nytt høydebasseng Storfosna (2021-2023)	57
8.1.6. Høydebasseng Lerbern/Småmyrhaugan (2021-2022).....	57
8.1.7. Renovering avløpsanlegg (2021-2023).....	57
8.1.8. Trafikksikkerhetstiltak – egenandel (2021-2023)	57
8.1.9. Utbedring kommunale veier (2021-2023)	58

**ØRLAND
KOMMUNE**

8.1.10. Bygg	58
8.1.11. Nytt helsehus 2021-2023.....	58
8.1.12. IKT (2021-2023).....	58
8.1.13. Bjugn skogskirkegård (2021)	58
8.1.14. Helseplattformen (2021 – 2023).....	58
8.1.15. Utstyr helse (2021-2023)	59
8.1.16. Kjøp av aksjer og andeler	59

Forord

Administrasjonen legger i dette dokumentet fram et utkast til økonomiplan. Vår opprinnelige plan var å legge fram og få politisk behandlet økonomiplanen før sommeren. Det er flere årsaker til at vi ikke følger opprinnelig plan. Koronasituasjonen har krevd store administrative ressurser og gjort at vi har kommet senere i gang med arbeidet, enn vi ville har gjort i et mer normalt driftsår. Vi har heller ikke rukket tilstrekkelige prosesser internt i organisasjonen med enhetsledere og tillitsvalgte. En annen årsak til at vi avventer endelig forslag til økonomiplan er at det ligger en betydelig usikkerhet i inntektssiden som følge av sekundærvirkningene av korona. Virkningen av pandemien gjør at det er usikkert hvordan skatteinngangen blir og hvilken rammeoverføring vi får fra staten. Etter framleggelsen av statsbudsjettet vil vi ha et vesentlig bedre anslag på inntektene. Vi har på det tidspunktet også lengre erfaring med å drive en ny organisasjon og vi får involvert ansatte på en bedre måte. Vi har likevel valgt å legge fram utfordringsbildet i økonomiplanperioden med den innsikten vi har i dag for politisk nivå. Det gjør vi for å belyse de økonomiske utfordringer vi står ovenfor. Vi ønsker å legge fram endelig forslag til økonomiplan for perioden 2021-2024 samtidig med budsjettet for 2021. Da vil forslaget ta opp i seg føringer i statsbudsjettet, vi vil ha lengre erfaring som ny kommune i mer ordinær drift, og vi får kjøre bedre prosesser med ansatte. Slik vil økonomiplanen bli mer treffsikker. Det innebærer at tekst og tall i endelig utgave også følgelig vil kunne avvike fra det vi legger fram i dette utkastet.

1.0. Innledning

Verden har ved inngangen til 2020 stått i sin største krise siden andre verdenskrig. Det internasjonale pengefondet (IMF) anslår en negativ vekst i verden på -1%, og en mer negativ vekst i Norge enn gjennomsnittet i verden for øvrig. Imidlertid gir Statens pensjonsfond utland Norge et handlingsrom til å møte en økonomisk krise som andre land kan misunne oss. Verden og Norge opplever redusert aktivitet, høyere arbeidsledighet og negativ vekst. Norge rammes av lav kronekurs, lav oljepris, høy ledighet og vi har en stor offentlig sektor. På kort tid har staten benyttet betydelige midler. Regjeringens forslag til revidert budsjett for 2020 innebærer en bruk av oljeinntekter på nær 420 milliarder kroner. Det tilsvarer 4,2 prosent av kapitalen i Statens pensjonsfond utland. Budsjettimpulsen anslås til 5,1 prosent av trend-BNP for fastlands-Norge hvilket er betydelig over hva som har vært normalt (Indikatoren viser endringen i bruken av oljeinntekter fra et år til det neste, målt ved det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet).

Det virker å være bred enighet om nødvendigheten av å øke pengebruken i den situasjonen landet står ovenfor. Slik unngår vi en enda kraftigere nedtur og vi hjelper sunne bedrifter og arbeidsplasser gjennom krisen. Hvilke konsekvenser dette gir på lengre sikt er krevende å si noe sikkert om. Ørland kommune vil måtte belage seg på mulig redusert skatteinngang og mulige reduksjoner i rammetilskuddet. Dette innebærer at trange budsjett kan bli trangere. Imidlertid ser vi også at kommunen har en nærings- og arbeidslivs-sammensetning som har vært mindre sårbar for koronaeffekter enn i mange andre kommuner.

Alle kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. De skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp.

Økonomiplanen skal også vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen bygger på. Den skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Samtidig skal den settes opp i balanse og være realistisk, fullstendig og oversiktlig.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd. Administrasjonen ønsker styring av ressurser mot de kommunale planer og mål Ørland kommune til enhver tid har. Imidlertid er vi nå i en situasjon hvor kommunen er ny, og kommunale planer må lages. Dette innebærer at økonomiplanen foreløpig tar utgangspunkt i sammenslått drift (og investeringer) av de to gamle kommunene, og i de tiltak sammenslåingsprosessen har angitt for videre drift og de mål fagretningene setter seg i den konteksten de står i. Vi vil i årene framover lage ny kommuneplan og knytte økonomiske disponeringer tettere opp mot målene som vi kommer fram til i kommuneplanarbeidet. I vår planstrategi legger vi opp til utarbeidelse av planprogram i 2020 og kommuneplanarbeid i 2021. Når kommuneplanen er vedtatt legger administrasjonen opp til at økonomiplan med budsjett skal utgjøre kommuneplanens handlingsdel.

Kommuner er en nøkkelaktør for å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling. De er nærmest befolkningen, lokale bedrifter og organisasjoner. Samtidig er de ansvarlig for mye av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påvirker befolkningens levekår og utviklingsmuligheter. FN definerer bærekraftig utvikling slik; utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Det er 17 utviklingsmål for å fremme sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft. Målene skal vise veg mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt. Ørland kommune vil innarbeide bærekraftsmålene i de kommunale planene som det skal arbeides med i planperioden.

1.1. Ørland kommune

Ørland har de senere år opplevd næringsvekst, sysselsettingsvekst og befolkningsvekst. Det er mange muligheter i vår geografi som vi skal jobbe hardt for å forløse i årene som kommer. Vi må planlegge vår nye kommune slik at vi får det samfunnet vi ønsker, får rett ting på rett plass og klarer å sette ambisiøse mål for de tjenestene vi skal levere. Ørland har spennende natur og kultur og et variert nærings- og arbeidsliv. Vi har mye å by på og mye å bygge på. Ørland kommune er inne i sitt første budsjettår. Det betyr at vi i fjor lagde en økonomiplan og budsjetterte for en organisasjon uten å ha erfaringstall for denne organisasjonen. Dette ga en usikkerhet i budsjetteringen. Vi har nå få måneder med erfaring fra ny organisasjon, samtidig som organisasjonen har håndtert en ekstraordinær situasjon det meste av tiden fram til nå.

Dette gir en fortsatt usikkerhet rundt sammenhengen mellom drift av organisasjonen og budsjettnivået i økonomiplanen.

I de tidligere kommunene er det investert store beløp de senere årene. Vi har derfor store realverdier i vår bygningsmasse. Bygningsmassen har betydelig kapasitet for videre vekst og utvikling av tjenestene i kommunen, samtidig som nye bygg også gir nye driftskostnader. Ørland kommune har svært høy gjeld. Administrasjonen legger opp til å betale ned mer gjeld enn vi tar opp i økonomiplanperioden. Administrasjonen foreslår, i tråd med vedtatte måltall, at nye låneopptak skal ligge under 35% av årlig avdragsbeløp i de enkelte år i planperioden. Det er ikke rom for nye store investeringer i perioden.

Ørland er en lavinntektskommune som må bruke mer enn det dobbelte av medianen i kommune-Norge i prosent av inntekter på å betjene gjeld hvert år. Teknisk beregningsutvalg anbefaler et korrigert netto driftsresultat på minst 1,75 % i forhold til driftsinntekter.

Ørland kommune driver marginale tjenester. Vi bruker mindre enn mange andre sammenlignbare kommuner på de store tjenestene våre og vi har et svært begrenset innsparingspotensial i driften av tjenestene da vi ligger på normkrav. Vi identifiserer samtidig at vi har faglige forbedringsmuligheter i flere av tjenestene.

Administrasjonen pekte i fjor på behovet for å hente inn eiendomsskatt for sikre en mer robust og forutsigbar drift i en usikker tid. Økonomiske rammefaktorer er etter den gang blitt mer usikker. Vi har fortsatt svært begrenset erfaring med ny organisering. Vi kjenner ikke hvordan de økonomiske langtidsvirkningene av korona vil slå ut i kommunesektoren. Vi vet at ny distriktsindeks vil få negativ økonomisk virkning for oss. Det er endring i skattlegging av havbruk. I denne økonomiplanen er det også forutsatt en investeringsutsettelse av tidligere politiske vedtatte investeringer i 2020 og lav investeringsgrad i perioden.

Administrasjonen mener fortsatt at eiendomsskatt ville kunne gitt kommunen bedre økonomisk styring, økt forutsigbarhet og mer kvalitet i tjenestene. Vi har imidlertid ikke valgt å fremme dette på nytt da et betydelig politisk flertall stemte imot dette i 2019.

Administrasjonen vil lete etter varige strukturelle endringer som kan gi innsparinger, uten at det reduserer kvaliteten på lovpålagte tjenester ut over hva vi kan akseptere. Vi vil trolig måtte benytte oss av avsatte fondsmidler for å komme i balanse i økonomiplanperioden selv om dette ikke kan løses slik på sikt om man vil unngå å havne på Robek. Våre bygg og anlegg vil fortsatt få noe redusert vedlikehold. Vedlikeholdsbudsjettene er i utgangspunktet for lave til å opprettholde realverdi i byggene. Tjenesteområder får økte driftskostnader med nye bygg.

Vi ser at våre tidligere analyser over kommunens økonomiske utfordringer stemmer godt.

I forbindelse med økonomiplanarbeidet og budsjettet i fjor gjorde vi en omfattende benchmarking mot andre sammenlignbare kommuner som drev billigere enn oss innen de ulike tjenestene. I denne prosessen gikk vi også i dybden på å finne en rimelig fordeling mellom fagområdene i kommunen. Vi har fortsatt liten erfaring med ordinær drift i ny kommune. Vi har imidlertid ingen indikasjoner på at den analysejobben vi gjorde i fjor er gal. Når det ikke er politisk vilje for å øke inntektene med eiendomsskatt, mener vi derfor det er rimelig som utgangspunkt å gi et prosentvis flatt nedtrekk i tjenestene for å bringe kommunen i balanse. Et flatt nedtrekk vil gi betydelige utfordringer i de store lovpålagte tjenestene. Vi vil imidlertid jobbe med den utfordringen i fagretningene sammen med våre

ansatte fram mot budsjett og endelig forslag til økonomiplan. Prosessen fram mot endelig forslag vil svært trolig føre til justeringer internt mellom fagretningene når konsekvensene av enkelttiltakene blir tydeligere og rammebetingelsene blir klarere. Det er også når vi ser konkretiseringen av tiltakene vi fullt ut kan se hvilken kommune vi klarer å skape for de midlene vi har til rådighet. Vi må levere våre lovpålagte tjenester.

1.2. Norsk økonomi

Kommuneproposisjonen kan du lese her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-105-s-20192020/id2701826/?ch=1>

KS har følgende kommentar til revidert nasjonalbudsjett:

<https://www.ks.no/uttalelser-fra-landsstyret/landsstyret-i-ks-om-rnb-2020/>

1.3. Nye planer

I kommunelovens § 14 blir beskrevet at økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Økonomiplanen skal derfor ta opp i seg det øvrige planverket.

Kommunen vil samtidig med dette utkastet til økonomiplan fremme et forslag til planstrategi som beskriver hvilke planer som skal utarbeides og når dette skal gjennomføres. I dette forslaget til planstrategi begrunner vi hvorfor vi mener det er riktig med en ny kommuneplan og når vi tar sikte på å gjennomføre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Dette er viktige dokument for å kunne jobbe strategisk med den nye kommunen. Kommuneplanene blir viktig for å utnytte de mulighetene som ligger i den nye kommunen samtidig som en løser de utfordringer som foreligger. Vi ønsker også å lage kommunedelplaner for de store tjenesteområdene innen helse og oppvekst. Vi tror vi på den måten sikrer at vi jobber godt strategisk mot det vi utreder som foretrukken vei.

Økonomiplanen skal i utgangspunktet være kommuneplanens handlingsdel. Når vi ikke har fått utarbeidet kommuneplan enda vil økonomiplanen for denne perioden være noe frikoblet fra det øvrige planverket. Vi legger opp til at den vil være nærmere koblet opp mot det øvrige planverk når dette kommer på plass.

1.4. Usikkerhet

Vi beskrev i budsjett 2020/økonomiplanen for 2020-2023 den usikkerheten vi mente lå inne i planen på det tidspunktet. På enkelte områder er usikkerheten økt, men det er i hovedsak grunnet sekundærvirkningene av koronaen.

Det var allerede usikkerhet knyttet til om de reduksjonstiltakene som er foreslått kan gi full helårseffekt allerede i 2020 og med koronapandemien ser vi at det kan bli svært utfordrende å nå målet.

Vi skrev i budsjettet for 2020: "Det er heftet en usikkerhet knyttet til føring av budsjettet. To ulike organisasjoner med alle budsjettposter er lagt inn i en ny organisasjon. Det vil være en risiko for at budsjettposter er ført feil med de konsekvenser det kan gi. Eksempelvis vil en dobbel føring av inntektspost umiddelbart gi utfordring. Det ligger en usikkerhet i å lage

budsjett for en ny organisasjon da vi ikke har noen driftsår å sammenligne med. Dette kombinert med nedtrekk gjør at budsjetteringen har vært utfordrende”.

Vi har så langt ikke oppdaget noen større poster som er feilbudsjettet.

Vi skrev også at det var en usikkerhet om vi budsjetterer for marginalt i forhold til behov i de store tjenesteområdene. Uforutsette kostnader til enkeltbruker vil kunne utløse salderingsbehov raskt. Som salderingssaken viser, så er det på enkelte området budsjettet noe for lavt.

Det er usikkerhet knyttet til en del pågående prosjekter. Med så mange prosjekter som er kjørt samtidig vil det også være en usikkerhet om alle kostnader er beregnet riktig eller om alle behov er medregnet. I den framlagte salderingssaken foreslås det å utsette en del prosjekt til senere i planperioden, men vi ser også at det er enkelte prosjekt som har vært budsjettet for lavt.

Korona-pandemien har gitt ekstra kostnader, samt reduserte inntekter. Hvordan sluttresultatet vil bli avgjøres i stor grad av den videre utvikling ut over høsten. Unngår vi økt smittespredning er det større sjanse for en raskere tilbakevending til situasjonen før pandemien.

I økonomiplanperioden skal vi ytterligere ned. Vi må jobbe i hele 2020 med å realisere tiltakene som er beskrevet i budsjettet, samtidig som vi må lete etter nye tiltak. Vi vil måtte vurdere ytterligere strukturelle tiltak og ytterligere reduksjoner i tjenestene i løpet av året.

Økonomiske måltall

Kommunestyret vedtok 12/12-2019 (sak 19/49) følgende økonomiske måltall:

Mål for økonomisk balanse. Korrigert netto driftsresultat på minst 1,75 % ift driftsinntekter

Mål for økonomisk buffer for å håndtere risiko for tapte inntekter eller økte kostnader. Fritt disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter på minimum 0,5%.

Nye låneopptak skal ligge på maksimalt 35% av avdragsbeløpet det enkelte år i planperioden, lån til vann, avløp og tomteutarbeidelse kommer i tillegg.

Økonomiplanen er laget ut i fra de forutsetningene

1.5. Forutsetninger

Skatt og rammeoverføringer

Det har alltid vært en viss utfordring med å anslå kommunenes inntekter i form av skatt og rammetilskudd, men man har vært rimelig sikker på retningen (at de har økt fra det ene året til det andre). Med koronaen er inntektsanslaget vesentlig mer usikkert enn på lenge. Et relativt sikkert anslag for neste år vil vi få ved framleggingen av statsbudsjettet, men vi mener at det er vesentlig, spesielt i en usikker situasjon, å fokusere på en langsiktig tenkning frigjort fra kortsiktig budsjett-tenkning. Vi legger fram det alternativet vi mener er mest sannsynlig, men under diskusjonen av framtidige mulige veivalg bør det legges opp til et par/tre alternative scenarier.

1.6. Renter

Rentenivået er rekordlavt og ut ifra Norges Banks prognoser skal de være slik de to første årene i planperioden og deretter skal det komme en viss økning. Det bør legges opp til en økning av avdragene utover minimumsavdraget slik at avdragene kan reduseres noe for å

kompensere for økte renter. Utfordringen er å gjennomføre dette samtidig som å opprettholde samme nivå på tjenestene som i dag.

SSB forventer en forsiktig renteoppgang fra 2022

Pengepolitikken omtales ofte som førstelinjeforsvaret i konjunkturstyringen. I løpet av knappe to måneder har Norges Bank satt ned styringsrenta tre ganger med til sammen 1,5 prosentpoeng til 0 prosent. I tillegg til lavere rente, er det vedtatt flere tiltak for å redusere lånekostnadene og bidra til å opprettholde aktivitet gjennom nye utlån til virksomheter.

– Renta ventes å være rekordlav lenge, men vi tror på en forsiktig renteoppgang fra 2022, sier forsker i SSB Thomas von Brasch.

Ved utgangen av 2023 ventes det at styringsrenta er 0,75 prosent. Dette er fremdeles betydelig lavere enn hva som kan anses å være et normalt rentenivå på mellom 2 og 3 prosent.

Det legges i hovedsak ikke opp til investeringer utover det som ligger inne i den vedtatte økonomiplanen.

Vi holder oss innenfor kravet i det økonomiske måltallet.

	2020	2021	2022	2023	2024
IB lån	1 742 827	2 096 569	2 062 124	2 035 016	1 991 143
Avdrag	61 000	72 295	71 108	70 173	68 660
Nye lån	414 742	37 850	44 000	26 300	26 600
UB lån	2 096 569	2 062 124	2 035 016	1 991 143	1 949 083
Avdragstid	29	29	29	29	29
Flytende rente		0,75 %	0,75 %	1,00 %	1,00 %

Demografiinntekter/-kostnader

Forventede demografikostnader dekkes av tilsvarende demografi-inntekter.

1.7. Skattlegging av oppdrett

I statsbudsjettet for 2021 foreslår regjeringen å innføre en produksjonsavgift på 40 øre per kg produsert laks, ørret og regnbueørret, noe som på landsbasis vil utgjøre omlag 500 millioner kroner. Avgiften vil innføres med virkning fra 1. januar 2021 og innbetales som en etterskuddspliktig skatt i 2022. Avgiften utbetales til havbrukskommunene og -fylkeskommunene i 2022. Produksjonsavgiften vil gå inn i Havbruksfondet og fordeles etter fordelingsnøkklene som til enhver tid gjelder i fondet.

Havbrukskommunene har siden 2017 fått en andel av inntektene ved salg av nye tillatelser og økt kapasitet i eksisterende tillatelser gjennom Havbruksfondet. Produksjonsavgiften vil omfatte også produksjon fra tidligere tillatelser som er tildelt gratis eller til lav pris.

Regjeringen foreslår at havbrukskommunene og -fylkeskommunene tilføres én mrd. kroner i hvert av årene 2020 og 2021 gjennom Havbruksfondet.

Regjeringen foreslår videre at salgs- og auksjonsinntekter fra økt kapasitet og nye tillatelser fra og med 2022 fordeles med 75 prosent til staten og 25 prosent til kommuner og fylkeskommuner.

Nettverk Fjord- og Kystkommuner har gitt følgende innspill:

Vi støtter regjeringens forslag om en produksjonsavgift på 40 øre, som går til Havbruksfondet og fordeles kommuner og fylker i.h.t. den etablerte fordelingsnøkkelen.

Havbrukskommunene og -fylkeskommunene skal tilføres 60 % av vederlaget fra tildelingsrunden i 2020. Utbetalingene fordeles likt mellom 2020 og 2021 og utbetales via Havbruksfondet med basis i den etablerte fordelingsnøkkel. 40 % av salgs- og auksjonsinntekter fra kapasitetsjusteringen i 2020 tilfaller staten.

Av salgs- og auksjonsinntekter fra økt kapasitet og nye tillatelser fra og med 2022 tilfaller 50 pst. til staten og 50 pst. tilfaller havbrukskommuner og -fylkeskommuner.

Som man ser er det ennå ikke helt avklart hvordan fordelingen av disse inntektene blir, og det er derfor vanskelig å kunne fastslå hvor mye inntekter Ørland kommune kan regne med å få i økonomiplanperioden 2021–2024. Hvis forslaget om en milliard kroner til kommuner og fylker i 2020 og 2021 går gjennom kan dette gi en inntekt til Ørland kommune på ca. 5 millioner kroner i året basert på prosentsats for tildeling til Bjugn kommune i 2018.

Tilskudd Åfjord badeanlegg/Ørland Sparebank Arena

Det er lagt inn betaling av et tilskudd til «Åfjord badeanlegg» i 2021 i tråd med inngått avtale. Tilsvarende skal Åfjord kommune betale til Ørland kommune for finansiering av Ørland Sparebank Arena. Avtalen er inngått for å få et økt tilskudd av spillemidler som interkommunale anlegg.

Det er avsjekket med revisjonen om tilskuddet kan føres via investeringsregnskapet, noe vi ikke kan så lenge vi ikke er deleier til det vi gir tilskudd til. Dersom vi oppretter et AS eller IKS for anleggene vil det kunne finansieres via investeringsregnskapet. Da tilskuddet først skal utbetales i 2021 har vi fortsatt rimelig tid til å utrede alternative løsninger. Det legges inn i økonomiplanen slik at kommunestyret er klar over forpliktelsen.

Distriktsindeksen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har foretatt en revisjon av distriktsindeksen (jf. kapittel 10.7.8). Distriktsindeksen viser graden av distriktsutfordringer i kommunene og benyttes blant annet som grunnlag for bruk av distriktpolitiske virkemidler, herunder for å avgrense virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte og ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Den benyttes i dag også ved fordeling av distriktstilskudd Sør-Norge og småkommunetillegget i distriktstilskudd Nord-Norge i inntektssystemet for kommunene. I Prop. 1 S (2019–2020) ble det varslet at departementet skulle vurdere innretningen på de regionalpolitiske tilskuddene nærmere, med sikte på å komme tilbake til bruken av distriktsindeksen ved fordeling av distriktstilskuddene i inntektssystemet i kommuneproposisjonen for 2021. Det overordnede målet med inntektssystemet er å sette alle kommuner i stand til å gi likeverdige tjenester til sine innbyggere, i hovedsak gjennom utgiftsutjevningen og inntektsutjevningen. Det har likevel vært politisk ønskelig å gi noen grupper av kommuner høyere inntekter. Blant annet får kommuner i Nord-Norge, små kommuner og kommuner i Sør-Norge med svak samfunnsmessig utvikling ekstra midler gjennom distriktstilskudd Nord-Norge og distriktstilskudd Sør-Norge. Departementets vurdering er at det bør foretas en samlet gjennomgang av behovet for regionalpolitiske

tilskudd og hvilke kommuner disse tilskuddene skal nå, før en vurderer hvordan den reviderte distriktsindeksen eventuelt skal benyttes. I nytt inntektssystemutvalg, som regjeringen tar sikte på å utnevne våren 2020, skal det foretas en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet (jf. kapittel 3.1). Departementet vil derfor vente med å foreta endringer i distriktstilskudd Sør-Norge og distriktstilskudd Nord-Norge til utvalget har kommet med sin utredning. Den samme distriktsindeksen som brukes i inntektssystemet i 2020, dvs. distriktsindeksen fra 2017, benyttes inntil videre.

Ved en omlegging av distriktindeksen må en forvente at kommunen vil tape på det både gjennom redusert rammetilskudd og endring av arbeidsgiveravgiften. Årsaken er at det går bedre for kommunen – vi har opplevd en jevn vekst gjennom de siste årene.

Inndelingstilskudd

Kommuner som slår seg sammen mottar et inndelingstilskudd når den nye kommunen formelt trer i kraft. Inndelingstilskuddet gir full kompensasjon for tap av basistilskudd og netto nedgang i distriktstilskudd som følge av sammenslåingen. Inndelingstilskuddet blir beregnet ut fra inntekts-systemet det året sammenslåingen trer i kraft. Den nye kommunen mottar fullt inndelingstilskudd i 15 år etter sammenslåingen, før det deretter trappes ned over fem år.

Det må legges en plan for hvordan man ønsker å bygge opp en reserve / buffer for å kunne gjennomføre denne reduksjonen i inntektene.

1.8. Befolkningsutvikling

SSB har laget en ny befolkningsframskriving på nasjonalt nivå som ble lagt fram i begynnelsen av juni. Framskrivning fordelt på den enkelte kommune kommer i august.

I den framskrivningen som er framlagt nå har vi:

I befolkningsframskrivingenes hovedalternativ øker Norges folketall gjennom hele dette århundret, fra dagens nær 5,4 millioner til 6 millioner i 2050 og 6,3 millioner i 2100. Det er ingen selvfølge i dagens Europa.

Bakgrunnen for at befolkningsveksten i hovedalternativet blir lavere enn Norge har hatt det siste tiåret, er først og fremst at innvandringen har gått ned og forventes å fortsette på et lavere nivå enn i det siste tiåret.

På grunn av koronapandemien forventer SSB en liten nedgang i befolkningsveksten de første par årene som følge av stengte grenser og lav mobilitet.

– Vi forventer altså at koronapandemien vil redusere både fruktbarheten og innvandringen – på kort sikt – mens vi ikke forventer at dødeligheten vil påvirkes, sier seniorforsker Syse.

På lengre sikt forventes det lavere innvandring enn før fordi vi tar hensyn til at også omverdenen eldes. Selv om FN forventer en klar økning i folketallet i verden framover, kommer størstedelen av veksten i eldre aldersgrupper som generelt flytter lite på seg over landegrensen

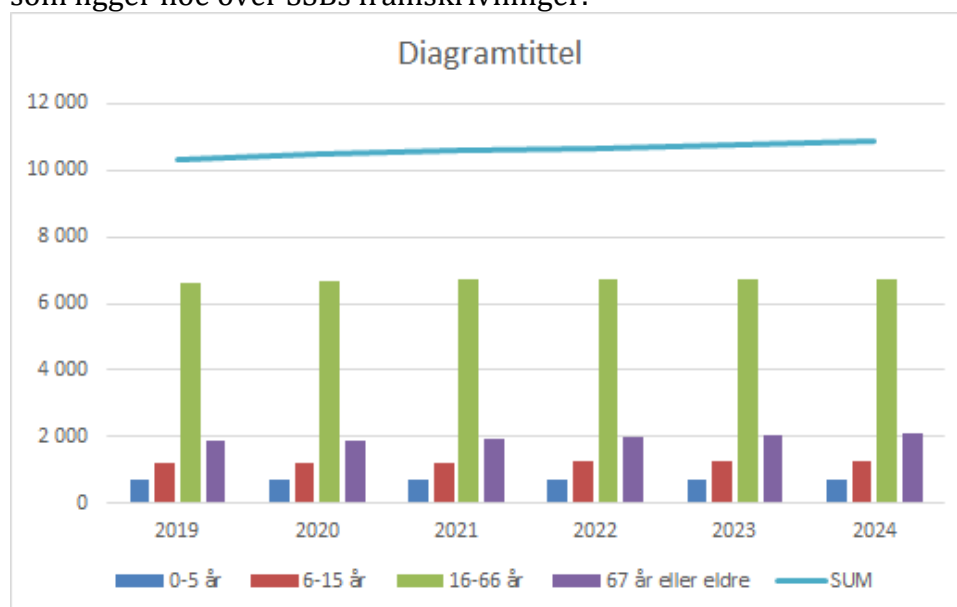
Befolkningsframskrivingen fra 2018 pr kommune baserer seg på SSBs hovedalternativ (MMMM)

Resultatene av en befolkningsframskriving avhenger i stor grad av hvilke forutsetninger som brukes om komponentene. For fruktbarhet, levealder, innenlandske flyttinger og innvandring lages det derfor ulike alternativer og vi har valgt M – mellomalternativ (alle komponentene).

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0-5 år	708	719	721	693	699	707
6-15 år	1 182	1 194	1 209	1 262	1 286	1 285
16-66 år	6 607	6 667	6 700	6 736	6 729	6 752
67 år eller eldre	1 851	1 894	1 952	1 985	2 060	2 112
SUM	10 348	10 474	10 582	10 676	10 774	10 856

Det har opp gjennom årene vist seg at vi får en vekst i barnehagegruppen/grunnskolegruppen som ligger noe over SSBs framskrivninger.

1.9. Inntekter (skjema 1A)

I oppstillingen er det benyttet de forutsetningene som er gjennomgått i avsnittene over. I tillegg reduseres eiendomsskatten med 0,5 mill pr år over en 7 års periode fra 2019 for så å stabiliseres. Årsaken er utfasingen av skattlegging av produksjonsutstyret innen verk og bruk. Renteinntektene reduseres grunnet lavere rentenivå samt at lånet til Trønderenergi gjøres om til aksjer fra juni 2020.

Avdragene styres av beregnet minimumsavdrag. Vi får en kraftig vekst fra 2020 til 2021 grunnet avslutning av mange prosjekter i 2020.

	Budsjett	Revidert	Budsjett	Nødvendig	Økonomiplan		
	2020	2020	2021	reduksjon	2022	2023	2024
Skatt på inntekt og formue	261 321	261 321	260 712		260 712	260 712	260 712
Rammetilskudd	369 279	373 405	369 229		377 657	392 131	402 321
Eiendomsskatt	11 800	11 800	11 800		11 340	10 880	10 420
Bru Storfosna/tilskudd fylkeskommunen	3 780	3 780	3 780		3 780		
Andre generelle statstilskudd	2 250	2 250	2 050		1 850	1 650	1 450
Sum generelle driftsinntekter	648 430	652 556	647 571		655 339	665 373	674 903
Sum bevilgninger drift, netto	558 691	584 717	599 475		597 109	611 720	621 250
Avskrivninger							
Sum netto driftsutgifter	558 691	584 717	599 475		597 109	611 720	621 250
Brutto driftsresultat	89 739	67 839	48 096		58 231	53 653	53 654
Renteinntekter	10 040	10 040	6 040		6 040	6 040	6 040
Utbytte	16 000	16 000	15 000		15 000	15 000	15 000
Renteutgifter	51 979	45 079	28 627		26 603	29 499	27 954
Avdrag på lån	61 000	61 000	72 295		71 108	70 173	68 660
Netto finansinntekter/-utgifter	86 939	80 039	79 882		76 671	78 632	75 574
Netto driftsresultat	2 800	-12 200	-31 786		-18 440	-24 980	-21 920
Til dekning av akkumulert merforbruk		0					
Til ubundne avsetninger	2 800	2 800					
Til bundne avsetninger		0					
Bruk av tidl. års mindreforbruk		0					
Bruk av ubundne avsetninger		15 000	10 000				
Bruk av bundne avsetninger		0					
Netto avsetninger	2 800	-12 200	-10 000		0	0	0
Framført til inndekning senere år (merforb)	0	0	-21 786		-18 440	-24 980	-21 920
Måltall avsetning til disposisjonsfond	11 300	11 400	11 300		11 500	11 600	11 800
Foreslått avsatt	2 800	2 800					

Som oppstillingen viser har kommunen et beregnet merforbruk i 2021 på 21,8 millioner. Ved et likt nedtrekk på alle områder må det foretas en reduksjon med 3,6 % og beløpet pr område vises i tabellen nedenfor i kolonnen "Nødvendig reduksjon".

I kolonnen revidert budsjett 2020 er de foreslåtte endringer i salderings-saken lagt inn. De koronarettede inntekter og kostnader er ikke videreført inn i 2021 budsjettet.

1.10. Kostnader (skjema 1B)

	Budsjett	Revidert budsjett	Budsjett	Nødvendig	Økonomiplan		
	2020	2020	2021	reduksjon	2022	2023	2024
Politiske styringsorganer	6 958	6 958	7 455	268	7 055	7 455	7 055
Rådmannsfunksjon	2 190	2 190	2 221	80	2 221	2 221	2 221
Personal og organisasjonsavdeling	28 081	28 081	28 474	1 025	28 474	28 474	28 474
Helse, pleie og omsorg	211 360	240 886	231 440	8 292	237 736	247 634	256 215
Oppvekst og utdanning	230 316	233 016	237 750	8 505	239 487	243 801	245 149
Kultur og næring	44 190	44 190	54 809	1 973	44 809	44 809	44 809
Samfunnsutvikling og tekniske tjenester	37 997	37 997	38 529	1 387	38 529	38 529	38 529
Økonomiavdeling	6 999	799	7 097	255	7 097	7 097	7 097
Sum	568 091	594 117	607 775	21 786	605 409	620 020	629 550
Eiendomsskatt taksering mm		0	100		100	100	100
Premieavvik	-3 400	-3 400	-3 400		-3 400	-3 400	-3 400
Havbruksfond/produksjonsavgift	-6 000	-6 000	-5 000		-5 000	-5 000	-5 000
SUM	-9 400	-9 400	-8 300		-8 300	-8 300	-8 300
Sum kostnader	558 691	584 717	599 475		597 109	611 720	621 250

2. Organisasjon og utvikling

2.1 Dagens drift

Organisasjon og utvikling er en støttetjeneste for kommunens ledere og ansatte. Enheten består av de tre fagområdene som ivaretar følgende områder;

- Arkiv og politikk og valg
- Kommunikasjon og innbyggerdialog
- Personalerådgivning og strategis arbeidsgiverplanlegging
- Digitalisering og IKT

Det er totalt 15,7 årsverk fordelt på 18 personer. I tillegg har vi 15 lærlinger og 3,16 årsverk frikjøp tillitsvalgte. I 2020 har enheten hatt fokus på etableringen av ny kommune og få på plass nødvendig infrastruktur. Enheten har tatt ned 4 årsverk etter at vedtaket om sammenslåing ble gjort kjent. I denne perioden hvor en skal avslutte to kommuner innen arkiv og IKT, samt bygge opp en ny organisasjon har dette vært meget utfordrende ressursmessig.

2.2 Faglig utvikling

2.2.1 Syke- og nærværarbeid

Gamle Bjugn og Ørland kommuner hadde ved utgangen av 2019 et samlet sykefravær på 8,55 %. Ved første tertial 2020 har vi 10,81. Sykefraværet samlet sett er for høyt og det må settes inn en større innsats på nærværarbeid for å minske fraværstatistikken.

Et relativt høyt sykefravær har negative konsekvenser på flere områder; både samfunnsøkonomisk, kvalitet på tjenesten og for den enkelte ansatte.

Enheter som kan oppleve at de har marginale rammer får et begrenset handlingsrom ved økt fravær. Det er et sterkt fokus på opplæring og veiledning av ledere i arbeidet med

sykefraværsoppfølging. Forskning viser at tettere oppfølging av medarbeidere og økt fokus på nærledelse gir resultat i nærværarbeidet. Et tett samarbeid mellom enhetene, personaltjeneste og NAV sine ulike tjenester vil også øke kunnskapsgrunnlaget for å drive proaktiv forebygging og oppfølging av våre medarbeidere. Et godt samarbeid mellom partene, både trepartssamarbeid på samfunnsnivå og topartssamarbeid på arbeidsplassene er det viktigste verktøyet i inkluderingsarbeidet. Personal skal derfor bistå i å bygge samarbeidsarenaer og rutiner som bidrar til å bygge opp om dette partssamarbeidet. Vi har videreført og utvikler videre arbeidet med NED som en arbeidsmetode. NED styringsgruppen består av noen utvalgte enhetsledere, tillitsvalgte, ressurspersoner fra NAV og NAV-arbeidslivssenter og BHT, hvor gruppen ledes av personal.

2.2.2. Arbeidsmiljø

Nyere forskning viser at bedrifter med gode arbeidsmiljøforhold, skapt av kunnskapsbaserte tiltak, er mer effektive og produktive. Pål Molander, direktør for Statens arbeidsmiljøinstitutt har følgende fem tips for et godt arbeidsmiljø, som vil forbygge uhelse, utvikle godt arbeidsklima og stimulere til effektiv produksjon:

1. Unngå rolleklarheter
2. Still krav i arbeidet og balanser dette med mulighet for egenkontroll
3. Sørg for å skape balanse mellom innsats og belønning
4. Dyrk frem en kultur for rettferdig, støttende og bemyndigende lederskap
5. Forutsigbarhet

Disse tipsene er knyttet opp til selve arbeidet. Det handler lite om den enkeltes velferdsgoder, men om tiltak som treffer selve organisasjonen. Like fullt treffer dette den enkelte ansatte ved et bedre felles arbeidsmiljø, sier Molander.

Ørland kommune har som overordnet mål at de ansatte som tilbringer halvparten av sin våkne tid på jobb skal ha det gøy og trives i sin arbeidshverdag. Gjennom å skape innhold i arbeidshverdagen som er stimulerende, utviklende og meningsfylt bidrar vi til å bygge **felles kultur** som underbygger et godt arbeidsmiljø.

2.2.3. Heltidskultur

Ørland kommune vil til høsten 2020 delta på KS-konferansen «Kvalitet i tjenestene og heltidskultur» i Trøndelag. Etter konferansen vil kommunen få tilbud om å delta i læringsnettverk med tre samlinger som pågår i 1 ½ år.

Vi skal gjennom partssamarbeid arbeide for å utvikle en heltidskultur i hele organisasjon. En heltidskultur er avgjørende for å sikre kvalitet, bedre arbeidsmiljø og tilstrekkelig kompetanse i tjenestene. En heltidskultur er helt avgjørende for å møte framtidens kompetansebehov og rekrutteringsstrategi. Det er mye forskning og kunnskap som viser at heltidskultur og store stillinger har mange positive betydninger både for arbeidsgiver, arbeidstakere og ikke minst brukere/innbyggere. Dette arbeidet vil bli prioritert.

2.2.4. Kunnskaps og kompetanseutvikling

I en tid hvor kravene til kompetanse og omstillingstakten i arbeidslivet øker, er det avgjørende at arbeidstakere kan bygge videre på den kompetansen de har, eller få mulighet til

å tilegne seg ny kompetanse. Økende levealder og endrede pensjonsrettigheter betyr at flere må stå lenger i arbeid. Vi må ta strategiske valg som får ansatte til å investere i kompetanse og utdanning. Ørland kommune som organisasjon vil legge til rette for at medarbeidere som vil og har behov skal tilegne seg ny kunnskap og øke sin faglige kompetanse. Økt kompetanse på alle nivå gir trygghet til å stå i utfordrende situasjoner og vi mener det gir en økt kvalitet til brukere/innbyggere og økt mestringsopplevelse for den enkelte ansatte.

2.2.5. Digitalisering og digitale transformasjon

Digital transformasjon handler om mer enn teknologi, og er egentlig virksomhetsutvikling muliggjort ved bruk av teknologi. Stadig flere erfarer at digitalisering berører alle medarbeidere, og for å lykkes trenger man felles kunnskap og eierskap.

Ny kompetanse må utvikles både på organisasjonsnivå og hos den enkelte medarbeider.

Digital kompetanse handler om å forstå hvordan nye teknologimuligheter påvirker arbeidsoppgaver, samhandling og kontinuerlig læring.

Digitalisering av kommunen skal gi en enklere hverdag for innbyggere, ansatte og næringslivet gjennom bedre tjenester, mer effektiv ressursbruk i kommunen.

Digitalt førstevalg innebærer at tjenester fra forvaltningen så langt som mulig skal være tilgjengelig på nett, og at saksbehandling og samhandling med kommunen skjer gjennom kommunikasjon digitalt. Innbyggerne må aktivt velge manuelle løsninger hvis de foretrekker det. Ved å digitalisere og automatisere saksbehandling kan ressurser frigjøres og forvaltningen gjøres mer effektiv.

Det er viktig at vi derfor utarbeider en plan som setter tydelige mål for digitalisering, samt en handlingsplan som beskriver hvilke ressurser, når og hvordan dette skal gjennomføres.

2.3 Statlige føringer

Intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv. Et arbeidsliv med plass for alle 1.
januar 2019 – 31. desember 2022.

IA-avtalen skal skape et arbeidsliv med plass til alle gjennom å forebygge sykefravær og frafall og på denne måten bidra til å øke sysselsettingen.

- Sykefravær: Sykefraværsprosenten skal reduseres med 10 prosent sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018. Flere sektorer, bransjer og virksomheter har et lavt sykefravær. I disse bransjene og virksomhetene vil det kunne være et mål i seg selv å opprettholde det lave fraværet og fokusere innsatsen på forebyggende arbeidsmiljøarbeid og på å redusere frafall fra arbeidslivet.

- Frafall: Frafallet fra arbeidslivet skal reduseres. Med frafall menes personer i yrkesaktiv alder som ikke kommer tilbake til arbeid etter fravær. Det er vanligvis langtidssykmeldte som går over på arbeidsavklaringspenger og etter hvert til uføretrygd, eller personer som går over til tidligpensjonering.

Gjennom å jobbe godt og systematisk med å forebygge og redusere sykefravær og frafall, skal virksomhetene være med på å skape gode inkluderingsarenaer i arbeidslivet. IA-avtalens suksess må vurderes i lys av partenes konkrete innsats, aktiviteter og resultater. Det skal utvikles indikatorer som gir informasjon om aktiviteter og leveranser hos alle partene i samarbeidet, inkludert myndighetenes innsats.

En digital offentlig sektor – Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2025

Strategien definerer felles mål og innsatsområder for digitaliseringsarbeidet frem mot 2025, og skal støtte den digitale transformasjonen i hele offentlig sektor.

«Digitalisering av offentlig sektor skal gi en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor gjennom bedre tjenester, mer effektiv ressursbruk i offentlige virksomheter og legge til rette for produktivitetsøkning i samfunnet. Hensikten med strategien er å understøtte digital transformasjon i hver enkelt virksomhet, og i offentlig sektor som helhet. Digital transformasjon betyr å endre de grunnleggende måtene virksomhetene løser oppgavene på ved hjelp av teknologi. Det innebærer at virksomhetene gjennomgår radikale endringer med mål om bedre brukeropplevelser og smartere og mer effektiv oppgaveløsning.»

Sentrale lover og forskrifter for enheten;

Kommuneloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83?q=kommuneloven>

Forvaltningsloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10?q=forvaltningsloven>

Forskrift til Forvaltningsloven <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-12-15-1456?q=forvaltningsloven>

Offentlighetsloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16?q=Offentlighetsloven>

Forskrift til offentlighetsloven <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2008-10-17-1119?q=Offentlighetsloven>

Arkivloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-12-04-126?q=arkivloven>

Arkivforskriften <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-12-19-2286?q=arkivforskriften>

Arbeidsmiljøloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62?q=arbeidsmiljøloven>

Folketrygdloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-02-28-19?q=folketrygdloven>

Ferieloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1988-04-29-21?q=ferieloven>

Personopplysningsforskriften <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2000-12-15-1265?q=personopplysningsforskriften>

Personopplysningsloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-04-14-31?q=personopplysningsloven>

Hovedtariffavtalen <http://www.ks.no/link/38c86c6aa06247378d4a99cf0316a790.aspx?id=5054>

Hovedavtalen <http://www.ks.no/fagomrader/Arbeidsgiver/lonn-og-tariff/hovedavtalen/hovedavtalen-01.01.2016-31.12.2017/>

Nasjonale føringer – IA avtalen: <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/asd/dokumenter/2018/ia-avtalen-2019-2022.pdf>

2.4 Status fra enhetene

2.4.1. Personal

Personaltjenesten har en budsjetttramme på kr. 8 640 000 som fordeler seg på områdene personal/arbeidsmiljø, lærlinger og tillitsvalgte. Personaltjenesten består av 3 årsverk. I tillegg kjøper vi tjenester av Fosen lønn og Bedriftshelsetjenesten. Over budsjettet til personal lønnes 15 lærlinger og 3,16 årsverk frikjøp tillitsvalgte.

Personaltjenesten hovedoppgaver:

- Arbeidsgiverpolitikken - Kvalitetssikre og utvikle personalprosessene (personalpolitikk, retningslinjer, rutinebeskrivelser, m.m.). Herunder organisere felles/tverrfaglige opplæringstiltak.
- Støttefunksjon for enhetene Bl.a. innen områder som rekruttering, lønnsfastsettelse/arbeidsavtaler, forhandlinger, sykefraværsoppfølging/hms-arbeidet/pensjon, disiplinærsaker, fortolkning av lov/avtaleverk

Samfunnet og arbeidslivet er i stadig endring – og nå går det raskere enn noensinne! Dette fører til økte krav til **omstillingsevne og endringsvilje**.

Kompetanse og rekruttering er to temaer som går igjen i hele kommunen når vi snakker om utfordringer for kommunen som arbeidsplass. Det er store rekrutteringsutfordringer for flere yrkesgrupper, og få søkere til flere ledige stillinger. Vi har begrenset tilgang på arbeidskraft, og det vil bli mangel på yrkesgrupper som i dag er viktige for sektoren. Mye deltidsarbeid og mangel på mulighet til jobb i større stillinger er også en utfordring for kommunens attraktivitet og tilgang på kompetanse. I tillegg har vi en arbeidsstokk med flere eldre arbeidstakere med kompetanse som vi må sørge for å videreføre til nye generasjoner. De kommunale virksomhetene er ulike på en rekke områder, og en felles arbeidsgiverstrategi må ta hensyn til dette mangfoldet og gi rom for forskjeller. Samtidig er det et mål at strategien i størst mulig grad skal svare på felles utfordringer, og bidra til utvikling av en felles organisasjonskultur og arbeidsgiverpraksis på tvers av seksjonene og virksomhetene. Personaltjenesten har ansvaret for bygging og vedlikehold av kommunens **kvalitetssystem, dvs. kommunens internkontrollsystem**. Innarbeiding av gode varslings- og avviksregistreringssystem blir i den sammenheng viktig.

2.4.2. Dokumentforvaltningen

Dokumentforvaltningen i Ørland kommune ivaretar interne og eksterne funksjoner og tjenester innenfor områdene arkiv, politikk, valg og delegert saksbehandling.

Dokumentforvaltningen jobber med kommunens lovpålagte dokumentforvaltning, kvalitetssikring og meroffentlighet, og er en støttetjeneste for innbyggerne, ansatte, politikerne og ledere.

Enheten har 8 ansatte fordelt på 7,1 årsverk, har en budsjetttramme på 13 550 000 som fordeler seg i hovedsak på arkiv, politikk og valg.

Enheten tilegner seg kompetanse ved utdanning, deltakelse på kurs og konferanse knyttet til ansvarsområdene, kollegaveiledning og intern kompetansedeling. Faglig sett er enheten pr i dag godt rustet i forhold til arbeidsoppgavene enheten har ansvaret for, men ser også et fremtidig behov for nyere arkivfaglig utdanning i henhold til systemer og lovverk, samt utvidet digital kompetanse.

Enhetens prioriteringer er å skape en felles organisasjonskultur, utarbeide og utvikle felles rutiner for Ørland kommune, ivareta kommunens lovpålagte oppgaver og dokumentforvaltning, kvalitetssikre og utvikle systemer og prosesser, samt ha fokus på digitalisering og intern opplæring.

1. Arbeide for å skape en god, trygg og felles organisasjonskultur i enheten
2. Utarbeide og utvikle gode rutiner for saksbehandling og dokumentforvaltning for Ørland kommune
3. Utarbeide gode rutiner for kvalitetssikring og utvikling av systemer og prosesser som bidrar til gode fremtidsrettede løsninger og enklere saksbehandlingsprosesser

4. Kontinuerlig fokus på intern opplæring. Bidra til økt fokus og kompetanse når det gjelder saksbehandling og dokumentforvaltning i kommunen
5. Økt fokus på digitalisering og meroffentlighet som igjen bidrar til økt tilgjengelighet og åpenhet ovenfor våre innbyggere

I et framtidsperspektiv på 3 – 4 år vil Dokumentforvaltningen prioritere følgende:

Bidra til økt fokus på digital kommunikasjon mellom innbyggerne og kommunen og mellom næringslivet og kommunen, med utvikling av automatiserte digitale prosesser – tilgjengelighet og åpenhet 24/7.

Være en aktiv medspiller og bidragsyter for å ivareta det regionale Fosen-samarbeidet med felles utvikling av systemer, rutiner og digitale prosesser.

Innføre e-politikerløsning med elektronisk votering for bedre samhandling med folkevalgte for digitale prosesser.

2.4.3. Kommunikasjon

Kommunikasjonsenheten i Ørland kommune ivaretar oppgaver og funksjoner som er vitale internt og eksternt for kommunen. Kommunikasjonsenheten består av 6 ansatte med til sammen 4,6 årsverk.

Enheten er avhengig av kontinuerlig å tilegne seg ny kunnskap og kompetanse knyttet til den raske teknologiske utviklingen som skjer både med tanke på IKT-systemer samt digitalisering og digitale plattformer for eksternt og intern kommunikasjon.

Offentlighetsloven skal sikre allmenheten innsyn i kommunens virksomhet. Loven sier at åpenhet og innsyn er normen, med mindre det er hjemmel i loven for det motsatte. På samme tid skal personvernet sikres i tråd med den internasjonalt regelverk (GDPR). Dette krever gode vurderinger av alle ansatte i tilfeller der åpenhet skal avveies opp mot unntak fra normen.

Kommunene som fra 1.1. 2020 ble samlet til en ny kommune var på flere områder, som enheten er delaktig i, suksesshistorier og blant landets beste. Dette gjelder elementer som åpenhet, innsyn og meroffentlighet. Omdømmebygging sto sterkt. **Det er ingen grunn til at dagens Ørland kommune skal ha lavere ambisjoner på disse områdene.** Samtidig forteller erfaringer fra andre kommunesammenslåinger at etableringen av plattformer, rutiner og tjenester som er viktige for omdømmebygging er krevende, både med hensyn til tid og økonomi.

2020 startet med stramt budsjett, og etter første tertial ser vi at utsikten heller mot å gå fra stramt til strammere. Vi er sårbare med tanke på årsverk, og må påregne at uventet fravær / sykdom vil føre til situasjoner med knapphet på tilstrekkelig bemanning i forhold til oppgaver og ambisjoner. På samme tid ser vi et stort behov for å høste erfaringer også etter at enheten blir lokalisert i nye, permanente lokaler i Ørland rådhus.

2.5 Konklusjon

Organisasjon og utvikling skal gjennom fokus på faglighet og service fremstå som kompetent, engasjert og tillitsfull i møte med innbyggerne og ansatte. Enheten må være fremoverlent og tidlig ta i bruk teknologi som bidrar til økt kvalitet og effektivitet i en organisasjon med stadig behov for endringer.

3.0. Helse og familie

Kommunen har ansvar for å sørge for gode og forsvarlige helsetjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder eller diagnose. Tjenestene skal være av god kvalitet, og i så stor grad som mulig være basert på innbyggerens behov.

Det er en viktig oppgave å fremme gode og likeverdige vilkår for en god helseutvikling.

Forventede økte helseutgifter, endringer i befolkningssammensetningen og økt sykdomsbyrde representerer store utfordringer.

Kommunen har et ansvar for å skape bærekraftige løsninger som møter helseutfordringene, som motvirker sosiale helseforskjeller, og som fremmer god helse for innbyggerne. Det er mange forhold påvirker innbyggernes helse og livskvalitet, som for eksempel tilgang til aktive nærmiljøer, de fysiske omgivelsene, oppvekst- og skoleforhold, tilgang på arbeid og forhold knyttet til levevaner. God helse og livskvalitet skapes på en rekke arenaer, og innebærer behov for en tverrsektoriell og målrettet innsats for å lykkes.

3.1 Dagens drift

Tjenesteområde helse og familie omfatter kommunale helse- og omsorgstjenester til innbyggere i alle aldre, herunder habilitering- og rehabiliteringstjenester, helsestasjon, allmennlegetjenester, hjemmebaserte tjenester, psykisk helse- og rustjenester, tjenester til personer med funksjonsnedsettelser, heldøgnsomsorg og sykehjem.

Tjenesteområde helse og familie har omkring 300 årsverk fordelt på 5 enheter:

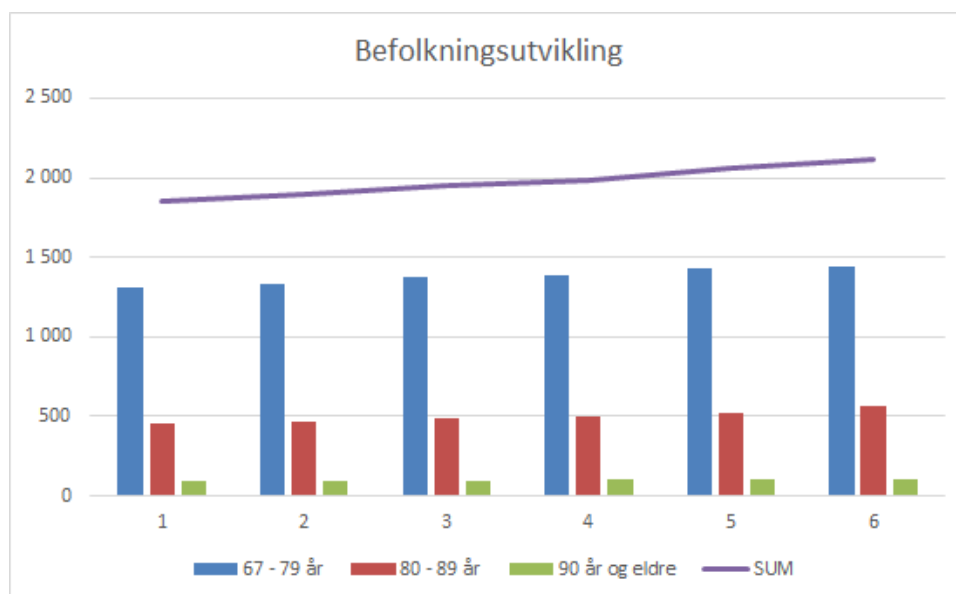
- Forvaltning og administrasjon
- Familiehelse
- Oppfølgingstjenesten
- Hjemmebasert omsorg
- Sykehjem og heldøgns omsorg

Tjenesteområde har en godt organisert helseberedskap for å håndtere koronasituasjonen og eventuelt andre uønskede hendelser.

3.2 Utviklingstrekk

Demografi

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
67 - 79 år	1 308	1 330	1 373	1 386	1 427	1 443
80 - 89 år	454	468	483	497	526	560
90 år og eldre	89	96	96	102	107	109
SUM	1 851	1 894	1 952	1 985	2 060	2 112

3.3 Faglig utvikling

3.3.1. Livsglede for alle

Ørland kommune har implementert livsglede ved sykehjemmet, som har vært bra både for kvaliteten på helse og omsorgstjenestene, og for arbeidsmiljøet. Hjemmetjenesten og Oppfølgingstjenesten jobber også med dette og vil implementere denne filosofien i sine enheter. Gjennom Livsgledehjem skaper virksomheten rutiner og systemer som gjør at individuelle psykososiale behov ivaretas på lik linje med medisiner, ernæring og pleie. Slik får den enkelte tilbud om aktiviteter som er tilpasset ham eller henne hver uke, og aktivitetene gjennomføres uavhengig av hvem som er på jobb. Dette vil skape livsglede for beboere, pårørende og ansatte. Suksessfaktor for implementering av livsglede ved sykehjem har vært systematisk etisk refleksjon blant personalet. Livsgledehjem er et systemverktøy som bidrar til å oppfylle lovpålagte krav fra myndighetene, som blant annet "forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring", "verdighetsgarantien" og "kvalitetsforskriften".

3.3.2. Pårørendearbeid

Ørland kommune, helse og familie, har egen pårørendekoordinator. Denne skal være bindeleddet mellom tjenestene i helse og familie og pårørende, og er med på å koordinere pårørendeutvalget og fremme de pårørendes saker.

Pårørendeplan 2018-2022 er utarbeidet etter nasjonale retningslinjer og lovverk. Denne brukes som et verktøy i pårørendearbeidet.

Ørland kommune har etablert et pårørendeutvalg som består av pårørenderepresentanter fra hele området Helse og Familie; sykehjem, hjemmetjenesten, oppfølgingstjenesten og familie og forebygging- rus og psykisk helse. Pårørende koordinator, leder koordinerende enhet og representant fra enhetsledergruppen er også representert. Det jobbes aktivt med å ferdigstille en infobrosjyre til pårørende. I tillegg jobbes det med å etablere Temakaffe for pårørende. Pårørendeutvalget skal være et høringsorgan for pårørende som ønsker å fremme saker på vegne av alle pårørende. Pårørendeutvalget hadde sitt første møte desember 2019.

Pårørenderepresentantene er rekruttert inn fra tidligere Bjugn- og Ørland Kommune.

Langsiktig mål over 4 års perspektiv:

- Øke brukermedvirkning blant pårørende
- Etablere Temakaffe 2-3 ganger i året
- Etablere pårørendeforeninger på de fleste avdelinger/enheter.
- Implementere pårørendearbeid som en naturlig del av alt annet arbeid på enhetene
- Utarbeideveiledningspakker tilpasset pårørende

All informasjon gjeldende pårørende er gjort tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

3.3.3. Etisk refleksjon

Etikk er systematisk refleksjon over hva som er rett og galt, eller hva man bør eller må gjøre i omgang mellom mennesker. Denne metoden bidrar til at helse- og omsorgstjenesten finner nye og bedre løsninger, styrker ansattes faglige bevissthet og bidrar til at avdelingene jobber systematisk med holdningsskapende arbeid. Enkelte enheter innenfor Helse og familie har allerede satt etisk refleksjon i system. Enhetsleder Sykehjem og heldøgnsomsorg bruker etisk refleksjon som ledelsesmetode innenfor sin enhet. Helse og familie ønsker at etisk refleksjon skal bli et hverdagslig verktøy for ansatte i alle enhetene, og dette er derfor et av målene i alle målekortene innenfor enheten. Helse og Familie har fått innovasjonsmidler fra Fylkesmannen til kompetanseheving og implementering av etisk refleksjon.

3.3.4. Systemisk praksis

Vi har gode erfaringer med å arbeide etter systemteori og systemisk praksis. Å se bruker i en sammenheng og som en del av en familie, kan gi oss et annet perspektiv på de utfordringer og ikke minst muligheter og ressurser som foreligger når vi skal bistå med helsehjelp. Vi påvirker hverandre også internt i organisasjonen. Systemisk praksis innebærer at mennesker ses som del av ulike systemer hvor man har ulike roller og funksjoner. Gjennom å være nysgjerrige på relasjonene kan nye forståelser oppstå. Vi ønsker å ha fokus på muligheter og løsninger som ligger i å samarbeide med ansatte, brukere og pårørende.

3.3.5. Velferdsteknologi

Ørland kommune er med på felles anskaffelse av brukernært utstyr ledet av Værnes regionen. Flere kommuner i Sør-Trøndelag ble med i arbeidet og anskaffelsen ble startet høsten 2018. Vi kan velge mellom 3 leverandører og kommunen står fritt til å velge leverandør og produkt ut fra behov og funksjonalitet.

Av velferdsteknologi som brukes i kommunen per nå, kan det nevnes elektronisk medisinstøtte, trykksentraler med responscenter og pasientvarslingsanlegg på sykehjem som ferdigstilles i 2020.

Under koronapandemi er det anskaffet toveis tale på alle pasientrom på koronaavdeling, opprettet digitale videoprogram som kan benyttes til konsultasjoner via digitale medier, der pasientsikkerheten er ivarettatt, og programmet Whereby på sykehjem (kommunikasjon mellom pasienter/brukere digitalt).

En handlingsplan for de 2 neste årene er under utarbeidelse og vil blant annet ha fokus på digitale legeseksjoner, medisindispensere og digitale tilsyn på sykehjem og i hjemmesykepleien. Kompetanse på velferdsteknologi blant ansatte vil være viktig for å få innført og få en gevinst ut av dette. Det er fokus på gevinstrealisering både for å kunne gi bedre faglige tjenester og på sikt også økonomisk.

3.3.6. Helseplattformen

Helseplattformen innfører ny pasientjournal for sykehus, kommuner, fastleger og private spesialister i Midt - Norge. Midt – Norge er regional utprøvingsarena for det nasjonale målbildet «En innbygger – en journal». Denne statusen ble sikret gjennom en tydelig helseminister Bent Høie i 2016. Innføringen av helseplattformen går over flere faser, og vi er nå inne i en fase der standardisering av det helsefaglige innholdet er fokusområde. Her er vi som kommune godt involvert, og kommunen har en representant inn i dette arbeidet som koordinerer dette i kommunen. Fra januar 2021 går arbeidet inn i en test- og godkjenningssfase, så opplæringsfasen, før utrulling av det nye systemet starter fra høsten 2021 og alle innbyggere i Midt-Norge får en ny pasientportal og vil oppleve en mer helhetlig helsetjeneste.

Helseplattformen kommer mest sannsynlig til politisk behandling høsten 2020.

3.3.7. Fremtidens helsebygg og helse- og omsorgstjenester

Kommunestyret vedtok i desember 2019 PS 19/51 Fremtidens helsebygg i nye Ørland kommune følgende prinsipp:

- Alle tjenestene knyttet til helse, behandling og mestring etableres på Brekstad.
- Sykehjem og alle boliger med heldøgns omsorg etableres i Bjugn.

Det ble vedtatt å videreføre prosjektet Fremtidens helsebygg i nye Ørland kommune i økonomiplanperioden 2020-2023. I neste fase skal følgende utredes:

- Alternative løsninger for Helsehuset og Familiens hus konkret i forhold til de mulige tomtene som er presentert. Hvis det finnes andre tomter som kan være aktuell, må også disse tas med. Det må arbeides med å kvalitetssikre funksjonsprogrammet og detaljere arealprogrammet.

- Det startes opp konseptutredning for etablering av nye omsorgsplasser for eldre og demente på Bjugn helsesenter, eventuelt på en annen tomt.
- Det foretas en kartlegging av habiliteringstjenestens behov for boliger

3.4. Statlige føringer

3.4.1. «Leve hele livet»

Leve hele livet er en kvalitetsreform for eldre. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Leve hele livet handler om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat og måltider, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/196f99e63aa14f849c4e4b9b9906a3f8/no/pdfs/stm201720180015000dddpdfs.pdf>

Ørland kommunen ønsker et mer aldersvennlig samfunn og det jobbes godt i tråd med reformen. Gjennomført og pågående arbeid på området er møteplasser for eldre, tilrettelagte turstier, aktiviteter på frivilligsentralene, ernæringsprosjekt, samarbeid med pårørendeutvalg og – foreninger, et engasjert eldreråd. Vi vil videreutvikle livsglede for eldre til hele samfunnet, ikke bare på sykehjemmene. Regjeringen har foreslått i kommuneproposisjonen for 2021 å legge til rette for at kommuner som omstiller seg i tråd med reformen vil bli prioritert innenfor flere relevante tilskuddsordninger. Det blir derfor viktig å beskrive prosessen for hvordan vi skal gjennomføre reformen Leve hele livet i kommunedelplanen.

3.4.2. Relevante lovverk for helse og familie

Forvaltningsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10?q=Forvaltningsloven>

Helse og omsorgstjeneste loven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30?q=Helse%20og%20omsorgstjenesteloven>

Pasient og brukerrettighetsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63?q=Pasient%20og%20brukerrettighetsloven>

Helsepersonelloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64?q=Helsepersonelloven>

Offentlighetsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16?q=Offentlighetsloven>

Lov om statlige tilsyn med helsetjenestene: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-12-15-107?q=Lov%20om%20statlig%20tilsyn>

Lov om helse om helseregisteret og behandling av helseopplysninger: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2014-06-20-43?q=lov%20om%20helseregisteret%20og%20behandling>

Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-62?q=lov%20om%20etablering%20om%20psykisk>

Det arbeides med ny e-helselov og endringer i IKT-standardforskriften.

3.4.3. KOSTRA nøkkeltall helse- og omsorgstjenester

Nøkkeltall	Enhet	Ørland	Bjugn	Kostragruppe 08	Landet uten Oslo
		2019 +	2019 +	2019 +	2019 +
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	kr	25 350	30 636	29 258	28 741
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	årsverk	271,4	373,2	317,7	313,6
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	prosent	24,0	30,7	32,8	32,4
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	prosent	84,4	76,8	77,7	77,7
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	årsverk	0,39	0,62	0,54	0,58
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	prosent	26,6	31,4	32,5	30,3
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	prosent	54,9	42,7	49,9	47,6
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	prosent	10,9	7,8	9,7	11,3
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent) ¹	prosent	93,8	100,0	91,3	90,9
Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon (kr)	kr	3 513	5 493	4 185	3 839
Andel private institusjonsplasser (prosent)	prosent	0,0	0,0	0,1	5,3
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	timer	0,67	0,27	0,55	0,56
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	prosent	1,11	1,12	0,70	0,68
Netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	prosent	5,9	5,4	4,9	4,9
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	årsverk	12,3	11,1	11,3	11,4
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	årsverk	10,1	10,9	10,6	9,7
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	årsverk	45,9	57,6	48,1	44,1
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	prosent	104,0	85,5	46,9	93,5

¹ Fram til og med 2016 beregnet en indikatoren som andel PLASSER i enerom. Etter det gjelder alle år bare andel enerom.

Tabellen viser kostragruppe 8 som tidligere Ørland kommune tilhørte. Bjugn kommune tilhørte kostragruppe 2.

3.5. Ambisjoner/mål

Rapporten «**Analyse av nye Ørland kommunes behov for helsetjenester til befolkningen**» utarbeidet av SINTEF i 2019 konkluderer med følgende 8 punkt:

- Uansett framtidige teknologiske løsninger og mobilisering av både brukere og pårørende vil befolkningsøkningen, og da spesielt økningen i de eldste aldersgruppene, kreve betydelig flere ressurser til helse- og omsorgstjenesten i kommunene. Dette kan man ikke organisere seg bort fra ved å jobbe smartere og benytte seg av nye teknologiske muligheter.
- Overføringer fra sykehus til kommunene og antall polikliniske konsultasjoner ved Fosen DMS, viser at den aller viktigste samordningen, faglig og administrativt, er knyttet til de kommunale tjenestene selv, inklusive fastleger og legevakt. Antall polikliniske konsultasjoner utgjør knappe 1 % av konsultasjoner hos fastlegene og hos legevakta.
- Det er først for gruppen 90 år og eldre at det synes som så godt som alle er brukere av kommunale tjenester. I gruppen 80-89 år er antallet registrerte brukere om lag 50 % av det faktiske antallet innbyggere i denne aldersgruppen. Da blir det en viktig oppgave for kommunene å legge opp til at andelen som klarer seg selv heller øker enn synker. Det krever

en langsiktig politikk som aktivt påvirker hvordan innbyggerne lever og hvordan bostrukturen bidrar til større grad av selvhjulpenhet. Den internasjonale Alzheimerorganisasjonen legger vekt på at demens ikke kan kureres, men den kan forhindres og forsinkes. Behovet for bistand vil også avhenge av bomiljøet.

- Kommunen har selv mange tilbud og tjenestetyper som også omfatter personer som ikke er ansatte i kommunene (fastlegene). Man bør ikke uten videre opprette nye tjenester fordi man mener de man har ikke fungerer slik man ønsker. Det vil være viktig å være oppmerksom på dette når det skal etableres et helsebygg. Det er spesielt to grunner til å ha et DMS. Den ene er at pasienten/brukeren kan få tilsyn og behandling nærmere bostedet sitt. Den andre er at det reduserer kostbare liggedøgn på sykehus. En svært overfladisk analyse viser at gjennomsnittlig liggetid er noe høyere for befolkningen fra Bjugn og Ørland enn for landet som helhet. Det antyder en mulighet for at tilbudet ved den distriktsmedisinske enheten under Fosen Helse IKS kommer som et tillegg til sykehusenes øvrige tjeneste og ikke som et alternativ.
- Det er vanskelig å hente ut data for arbeidet med psykiske lidelser, HVPU og rusavhengighet. Dette trenger ikke ha noen betydning, men kan også være et uttrykk for at strukturen innen disse områdene er svakere enn for det somatiske området. Da blir mulighetene for å planlegge hva som bør gjøres de kommende tiår vanskeligere.
- Behovet for flere årsverk innen sektoren vil være stort i årene som kommer. Ved siden av dette vil behovet for bedre kompetanse kanskje øke enda sterkere. Riktig bruk av velferdsteknologiske muligheter er et område der dette vil være viktig. Med flere kompetente medarbeidere vil kommunen også oppleve et press for å gjøre mer, fordi man ser at det er mulig og ønskelig.
- Rapporten viser det som er kjent fra tidligere, at institusjonstjenesten er den mest kostbare formen for tjeneste. Samtidig vil dette være nødvendig for en del brukere. Det blir viktig å finne gode løsninger for hvordan spesielt de eldre bor, slik at brukerne får oppfylt sitt ønske om å bo hjemme med en god tjeneste. Da må kommunen ha en god, langsiktig plan, der bomiljøene som dannes også kan huse den eldre delen av befolkningen.
- For de eldre kan antallet som vil være i de enkelte aldersgruppene i årene som kommer beregnes ut fra demografiske endringer. Demografien vil være den viktigste drivkraften bak behovet for flere tilbud. For andre tjenester og spesielt for de "yngre" brukerne vil demografi ha en mindre, relativ betydning. Kommunene er ikke større enn at en form for spesielle forhold vil kunne spille inn. Enkeltindivider kan være spesielt krevende, uten at man kan forberede seg på dette ved å se på demografiske endringer. Hva som aksepteres og ønskes som nivå på tjenester til denne yngre gruppen er noe som må diskuteres og som det ikke uten videre finnes normer for.

3.6. Forvaltning og administrasjon

Enheten ivaretar dialogen med innbyggerne i forbindelse med søknader om helsehjelp og sørger for saksbehandling og vedtak i henhold til helselovgivningen, dette skjer i koordinerende enhet. Koordinerende enhet har fokus på god kartlegging av innbyggere som søker på tjenester, for å kunne tilby den rette tjenesten til alle. Alle brukere skal bli ivaretatt etter lovverk og motta nødvendige helsetjenester. Systemisk praksis og god intern tverrfaglig samhandling er en vesentlig faktor for å kunne fatte gode beslutninger for enkeltmennesker og familier. Hverdagsrehabilitering bidrar til at flere klarer å bo hjemme lengre og behovet for helsehjelp utsettes. Fokus på brukers ressurser og potensiale må være utgangspunktet når nye brukere skal kartlegges og tildeles helsehjelp.

Enheten arbeider også med at bemanningsplaner ivaretas, slik at vi sikrer kontinuerlige tjenester og bemanning som gir god økonomistyring. Helhetskultur og rett kompetanse vil være viktig i dette arbeidet. Enheten har også ansvar for fag – og tjenesteutvikling for hele helse og familie. Tjenesteutvikling vil først og fremst handle om at medarbeideres kompetanse må styrkes i forhold til nye arbeidsmetoder og velferdsteknologi. Her ligger også systemansvaret for ulike fagprogram, inkludert Helseplattformen. Kvalitetsarbeid og internkontroll er viktige, lovpålagte oppgaver, som ivaretas her.

3.7. Familiehelse

Enheten har ansvar for helsestasjon, svangerskapsomsorg og skolehelsetjenesten, legetjenesten, fysio- og ergoterapitjenesten, inn- og utlevering av hjelpemidler, psykisk helse- og rustjenesten.

Tjenestene i familiehelse har som mål å drive forebygging, behandling og rehabilitering i primærhelsetjenesten. Tjenestene, utenom legetjenesten, er samorganisert og lokalisert i Familiens Hus på Brekstad sammen med Fosen Barneverntjeneste.

Det har i mange år vært stor satsing på forebygging og helsefremming for å fremme folkehelsen. Det vil vi fortsette med. Vi har fått statlige prosjektmidler for å videreutvikle kvalitative gode og innovative tjenester for å trygge familier og styrke foreldrerollen.

Ørland legetjeneste består av to legekontor lokalisert i Bjugn og på Brekstad.

Samhandlingen mellom de to legekantorene skal utvikles. I planperioden skal vi:

- Vurdere felles legevakt på dagtid
- Etablere faste samhandlingsmøter med helsetjenesten og prøve ut primærhelseteam
- Utvikle digitale legekonsultasjoner som vil gi bedre tid for de som trenger tettere oppfølging
- Legge til rette for at fastlegene innen 2025 får spesialisering i allmennmedisin i henhold til statlige krav til allmennlegetjenesten.

Fastlegeordningen er styrket nasjonalt gjennom økt basistilskudd kommunene. Vi vet enda ikke beløpet for Ørland kommune, men vi håper at dette vil bidra til en stabil og god legedekning for befolkningen. Se følgende linker:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/fastlegeordningen-styrkes/id2672163/>
<https://www.dagensmedisin.no/artikler/2020/05/11/16-milliarder-til-fastlegeordningen/>

Bygningsmassen til legekontolet på Brekstad er gammel og uhensiktsmessig. Legekontolet er lokalisert i ett gammelt murbygg fra 1970-tallet. Bygget er ikke tilpasset de krav som i dag settes til drift av legekontolet. Ved laboratorium og undersøkelsesrom skjer det daglige avvik når det gjelder personvern. Bygget er også uhensiktsmessig for å kunne drive et effektivt legekontolet. I planperioden er det derfor ønskelig at vi starter planlegging av bygging av nytt legekontolet. Dette bør skje gjennom utredningen om «Fremtidens helsebygg» som kommunalsjef for helse og familie er ansvarlig for. Realisering av «Fremtidens helsebygg» er langt fram i tid, men det er ønskelig å se på muligheten for å framskynde arbeidet med nytt legekontolet.

Familiens Hus har samlet alle spesialfunksjonene i primærhelsetjenesten:

- Helsestasjon med svangerskapsomsorg og skolehelsetjeneste
- Familie og forebygging, psykisk helse og rus for barn, unge og familien
- Fysio- og ergoterapitjenesten, hjelpemiddelsentral og hjelpemiddelteknikere

Tjenestene har base på Familiens hus, men store deler av tjenestene utøves ute på enhetene. Dette gjelder skolehelsetjenesten som er ute på skolene, fysio- og ergoterapitjenesten på sykehjemmet, hjelpemiddelteknikere som er hjemme til innbyggerne og tilrettelegger for hjelpemidler. I Familiens Hus er det fortsatt fokus på familien. Tjenestene er synlige og samkjørte og vil være enda mer på brukers arena. Tjenestene er lett tilgjengelige og det er lav terskel for å ta kontakt.

For å møte det framtidige behovet og de statlige normtallene for helsestasjon og skolehelsetjenesten, må bemanningen i disse tjenestene økes i årene framover. Tjenestene har og vil også i 2021 få statlige prosjektmidler for å utvikle tjenestene. Vi har så langt unngått nedbemanning med å omdisponere ansatte til prosjekstillinger. Dette forutsetter at vi endrer vår måte å arbeide på, og som fører til endring i praksis.

Gjennom prosjekt får vi prøvd ulike og mer treffende arbeidsmetoder og ikke minst målt effekten av tjenestene med tilbakemeldingsverktøy. I planperioden vil vi ha et spesielt fokus på områdene «Vold i nære relasjoner»; <https://voldsveileder.nkvts.no/> og Forebyggende psykisk helse og rus for barn og unge <https://www.fhi.no/publ/2018/barn-og-unges-psykiske-helse-forebyggende-og-helsefremmende-folkehelsetilta/>

Skolehelsetjenesten er styrket i hele kommunen med helsesykepleier på hver skole og fysioterapeut og ungdomslos på ungdomsskolene. På ungdomsskolene fortsetter vi med holdningsskapende arbeid i forhold til psykisk helse og rus. Dette i tverrfaglig samarbeid med både politi og foreldre.

Familiefokuset er stort og vi ønsker å styrke foreldrerollen. Vi ønsker trygge voksne som igjen gir trygge barn som opplever mestring. Vi ønsker å få flere ungdommer til å gjennomføre videregående skole på Fosen.

Vi har også økt tilbudet på helsestasjon med en ekstra jordmor via prosjektmidler, noe som har gitt en bedre tjeneste og svangerskapsomsorg. Vi har som mål å implementere stillingen inn i tjenesten.

Tjenestene i Familiens hus har tett samarbeid med oppvekst. Barnevernreformen kommer i 2022 og gir kommunene større ansvar for tilbudet til barn som trenger hjelp fra barnevernet. «Mer kunnskap – bedre barnevern»

<https://www.regjeringen.no/contentassets/6e31905299774f5681d57311e284d519/bedre-barnevern.pdf>

Vi har fått prosjektmidler til å utvikle flyktningehelsetjenesten. Vi jobber nå med å samordne tjenestene i familiehelse, skole, barnehage og flyktningetjenesten. Vi må utvikle samarbeidet mellom familiehelse og oppvekst og øke kompetansen om flyktningene og deres bakgrunn. Familiens hus har også tjenester/behandling for rehabilitering av voksne. Vi har ansvar for flere gode prosjekter som «sterk og stødig», «fallforebygging» og «eldrelos».

I løpet av planperioden vil vi se på muligheten for å overta ansvaret for hverdagsrehabilitering som i dag ligger under hjemmetjenesten. Dette er mulig å få til nå som mange av tjenestene er samlokalisert i Familiens hus.

Som det går fram av forannevnte er arbeidsbasen Familiens hus, men tjenestene ønsker vi i så stor grad som mulig skal skje ute på enhetene og så nær brukeren som mulig. Vi ønsker derfor å

lease flere biler, da gjerne el-biler med tanke på miljøhensyn.

3.8. Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten omfatter hjemmesykepleie, hjemmehjelp, hverdagsrehabilitering og dagaktivitetstilbud for hjemmeboende. Enheten er organisert med en enhetsleder og avdelingsleder for hver sone. I hjemmetjenesten skal vi ut til brukerne i deres eget hjem, hvor bilkjøring dermed også utgjør en stor del av arbeidshverdagen. I 2020 ble det innfaset nye biler hvor det var et sterkt fokus på sikkerhet, fremkommelighet og miljø.

Hjemmesykepleien er delt i 2 soner; sone Bjugn og sone Brekstad. Sonene er lik i størrelse med ca. 25 årsverk i hver sone. Man skal gjennom å yte hjemmesykepleie ivareta brukernes behov for pleie- og omsorgstjenester på en faglig forsvarlig og omsorgsfull måte. Det er stort fokus på mestring til brukerne slik at de kan bli mest mulig selvhjulpen og bo hjemme lengst mulig. Som en følge av samhandlingsreformen utskrives pasienter med komplekse sykdomstilstander og høy grad av komorbiditet tidlig ut til kommunen og hjemmet, noe som utfordrer tjenesten med tanke på kompetanse og ressurser.

Tjenesten har et mål om 50% sykepleiedekning og 50 % fagarbeiderdekning. Med en helsetjeneste som er preget av stor kompleksitet så er det viktig å ha riktig og nok kompetanse. I enheten har vi kreftsykepleier, sykepleier med videreutdanning i avansert klinisk sykepleie, videreutdanning i geriatri, en som er under utdanning i diabetessykepleie, mange som har gjennomført Demensomsorgens ABC og Velferdsteknologiens ABC. Mange sykepleiere har gjennomført kurs i SKUV-metodikk, som er en systematisk klinisk undersøkelse- og vurdering av pasienter. Bilene er utstyrt med utstyrsvesker som inneholder nødvendig utstyr for å kunne håndtere akutte situasjoner. Til sammen har dette gitt en kvalitetsheving av tjenesten.

Hjemmehjelp har samme oppdeling i soner; Bjugn og Brekstad, med totalt ca. 4 årsverk. Hjemmehjelp er ofte den første tjenesten brukerne får, og hjemmehjelperne har en veldig viktig rolle i å observere brukerne og rapportere eventuelle endringer de ser. I tjenesten ytes praktiske oppgaver som rengjøring av bolig.

Hverdagsrehabilitering er en tjeneste til innbyggere som:

- Ønsker å være aktiv og bo i eget hjem
- Har nylig opplevd skade, sykdom eller annen svekkelse
- Har rehabiliteringspotensiale og er motivert for å mestre egen hverdag

Et tverrfaglig team bestående av ergoterapeut, fysioterapeut, sykepleier og hjelpepleier. Teamet utfører en rehabiliterende tjeneste som foregår i brukerens eget hjem. Fokus er å øke mestringsevne, selvstendighet og deltagelse i dagliglivets aktiviteter. Ved tidlig innsats for å rehabilitere et funksjonsfall samt forebygge et ytterligere funksjonsfall er målet at innbyggere kan bo best og lengst mulig i eget hjem. Brukerens egen motivasjon for å øke mestringsevne og selvstendighet er avgjørende i hverdagsrehabilitering og derfor er intensjonen å jobbe mot brukerens egne mål.

Dagaktivitetstilbud for hjemmeboende demente ble en lovpålagt tjeneste fra 1.1.20. Tilbudet skal aktivisere og stimulere, gi gode opplevelser og meningsfulle hverdager. De nærmeste pårørende kan samtidig bli avlastet for omsorgsoppgaver på dagtid og bidra til at familie og ektefelle i lengre tid kan klare å stå i en krevende omsorgssituasjon. Det er nedsatt en arbeidsgruppe og gjennomført en prosess på hvilken form tilbudet skal ha. Lokasjon og omfang på tilbudet er ikke avklart pr mai 2020.

Utfordringsbilde i hjemmetjenesten påvirkes av endringer i andre tjenesteområder i form av økt behov og press på tjenesten. For å kunne imøtekomme intensjonen om at brukerne skal bo lengst mulig hjemme må det ses opp mot at flere pasienter med komplekse utfordringer vil gi økt behov for ressurser og kompetanse.

Det bør utredes om behovet er flere langtidsplasser i institusjon eller om en i stedet bør styrke hjemmetjenesten ytterligere slik at brukerne kan bo hjemme lenger og dermed unngå å øke antall institusjonsplasser. Styrking av tilbudet i omsorgsboligene/trygdepensjonatet, som er en del av hjemmetjenesten, vil også være viktig slik at brukere i mindre grad trenger å flyttes fra omsorgsbolig til langtidsplass når hjelpebehovet øker.

Ved behov for dagtilbud til yngre personer med en demens sykdom må dagaktivitetstilbudet utvides. Det må forventes at dette behovet blir gjeldende i perioden. For å ha mulighet til å gi et godt tilbud vil det være økt behov for transportmiddel, kompetanse og ressurser.

Ambisjoner opp mot økonomi vil være å:

- Redusere driftsutgiftene på bil. Dette omfatter lavere drivstoff forbruk på grunn av overgang til hybrid biler
- Kontinuerlig forbedring på arbeidsmetoder
- Se på alternative turnusordninger, både i form av å bruke kompetanse riktig og muligheter for å styre ressursene til tidspunkt når behovet er størst

- Sykefravær holdes på det nivået som er målet for tjenesten

3.9. Oppfølgingstjenesten

Oppfølgingstjenesten består av avlastningsbolig for barn og unge, miljøavdelinger for voksne og dagaktivitetstilbud. Tjenesten er fordelt på seks lokasjoner. Det er en kompleks og sammensatt enhet med ulike brukergrupper som omfatter både barn, unge og voksne med ulike utfordringer. Oppfølgingstjenesten omfatter miljøarbeid; praktisk bistand, opplæring og veiledning med fokus på egenmestring. Det ytes særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere som krever heldøgnsomsorg.

Det har vært en stor økning av tjenester og vedtak i samtlige avdelinger ved Oppfølgingstjenesten, både gjennom nye brukere og brukere med økte tjenestebehov. Dette medfører økt ressursbehov og krever endring i organiseringen av tjenestene. Det må legges til rette for best mulig drift av det samlede tjenestetilbudet, samtidig som det kreves individuelle tilrettelegginger. Dette gjelder i forhold til økonomi, organisering, kompetanse hos de ansatte og kvalitet og kvalitetsforbedring. Brukerne skal motta nødvendige og kvalitativt gode helse- og omsorgstjenester som er faglig forsvarlige og de skal oppleve lik kvalitet i tjenestene uavhengig av hvor man mottar helsehjelpen. Med bakgrunn i flere endringer i tjenestene, jobbes det med en omorganisering og sammenslåing av flere avdelinger.

Dagaktivitetstilbudene skal bidra til at brukerne opplever en aktiv og meningsfull tilværelse i fellesskap med andre. For å få til et større fellesskap med flere muligheter for den enkelte, blir dagaktivitetstilbudene sammenslått fra høsten 2020, med lokalisasjon på Stranda aktivitetssenter.

Det er flere eldre brukere med utviklingshemming, som har endret funksjonsbehov. Det er viktig å tilpasse og utvikle riktig type tjenester. Boligmassen for denne brukergruppen er til dels dårlig tilpasset, og vi må se på bedre benyttelse av dagens boliger. Flere har behov for et fellesskap og nærhet til helsepersonell på grunn av omfattende bistandsbehov. Ved å samle og spisse tjenestene øker det kvaliteten og samhandlingen, samt bedre utnyttelse av ressurser.

Det er tidligere avsatt midler i økonomiplanperioden (5 mill 2020 og 5 mill 2021) til bygging av avlastningsbolig for barn og unge i Bjugn, da dagens bolig har store mangler. Det er økte tjenester ved avlastningsbolig for barn og unge. En samorganisering av avdelingene vil være et fremtidig mål. Det vil gi en økt kvalitet på tjenesten gjennom et større fagmiljø, harmonisering og mer tilpasset tilbud. Det vil også være besparende gjennom effektivisering og felles bemanning. Barn og unge med funksjonsnedsettelse har ofte behov for tjenester fra både oppvekstsektoren og helse- og omsorgssektoren. God kvalitet i det samlede tilbudet forutsetter strukturert samarbeid og fleksibilitet. Ørland kommune skal gjøre nye enkeltvedtak for elever i skolen som har rettigheter både etter opplæringsloven og helselovgivningen. Målet med de nye vedtakene er at det skal være lik og forutsigbar praksis i hele Ørland kommune og alle involverte enheter skal ha en felles forståelse av vedtak etter de

ulike lovgivningene. Dette kan også gi en gevinst i forhold til ressurskrevende brukere med mulig statlig støtte.

Tjenestene skal harmoniseres og det skal etableres en ensartet praksis i enheten. Dette spesielt gjennom utvikling av en god organisasjonskultur. Oppfølgingstjenesten har en felles fagkoordinator for alle avdelingene, der målet er å styrke enhetens fokus på kvalitet, utvikling og fag. Viktige faktorer i dette er gode kompetanse- og bemanningsplaner, implementering av systemisk etisk refleksjon og Mobil Pleie ved alle avdelinger og felles internkontroll, samt bruker- og pårørendemedvirkning. Oppfølgingstjenesten har stort fokus på egenmestring, ernæring og aktivitet som påvirker kvalitet gjennom forebygging. Oppfølgingstjenestens mål er å tilby kvalitativt gode helse- og omsorgstjenester tilpasset den enkelte. For å oppnå dette kreves en omorganisering av enkelte tjenester og bedre utnyttelse av boliger blir en viktig del.

3.10. Sykehjem og Heldøgnsomsorg

Livsglede for eldre er et systemverktøy som bidrar til å oppfylle lovpålagte krav fra myndighetene, som blant annet Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring, Verdighetsgarantien, kvalitetsforskriften, og Leve Hele Livet.

Ørland sykehjem ble sertifisert som Livsgledehjem i 2016, og har erfart at dette har vært bra for kvaliteten på helse og omsorgstjenestene og for arbeidsmiljøet.

Bjugn Helsesenter startet denne prosessen i november 2019, og har som mål å bli sertifisert som Livsgledehjem i november 2020.

Sykehjem og Heldøgnsomsorg har ansvar for eldre som bor i bolig med heldøgns omsorg, eller sykehjem. Her ligger også alle støttefunksjoner knyttet til drift, slik som kjøkken, renhold og vaskeri.

Korttidsavdelingene i Ørland kommune ble slått sammen 9. mars 2020, og dette tilbudet ble lagt til Ørland Medisinske Senter på Brekstad. Korttidsavdelingen har 16 sengeplasser, fordelt på avlastning, rehabilitering, kartleggingsopphold, medisinsk behandling etter sykehusopphold, en seng for rus og psykisk helse, to palliative senger og en kommunal forsterket seng for observasjon. Ut ifra sammenlikningsbare kommuner anses det at 16 korttidsplasser er nok for en kommune på størrelsen som Ørland, men vi har sannsynlig for lite langtidsplasser og plasser til avlastningsopphold. Hvor mange langtidsplasser/ avlastningsplasser er avhengig av hvordan hjemmesykepleien blir organisert. Etter at korttidsavdelingene ble slått sammen står det en avdeling med 16 plasser ledig på Bjugn Helsesenter.

Kompetanse: Avdelingen har spesialkompetanse innenfor enkelte felt, men mangler spesialsykepleierkompetanse innenfor rehabilitering, psykisk helse, diabetes, KOLS, hjertesvikt og avansert klinisk sykepleie.

Langtidsavdeling og heldøgns bemannet omsorgsbolig: For tiden ligger en langtidsavdeling (Indigo) med 20 plasser på Brekstad, og en langtidsavdeling (Dr. Sauers vei 24) med 16 plasser i Bjugn, samt en heldøgns bemannet omsorgsbolig (Dr. Sauers vei 20-22) med 20 plasser på Bjugn Helsesenter. Disse plassene var tidligere fordelt over to etasjer, men er nå i samme etasje. Dette

betyr at Dr. Sauers vei 18 med 7 plasser ikke er i bruk. I et fireårsperspektiv vil det være hensiktsmessig å samle langtidsavdelingene ved Bjugn Helsesenter jf. Kommunestyrevedtak i desember 2019.

Kompetanse: Avdelingen har behov for flere sykepleiere/vernepleiere/helsefagarbeidere. Det er også behov for spesialkompetanse innenfor aldring og eldreomsorg, psykisk helse og demens.

Aktivitetseenheten innenfor sykehjem og heldøgnsomsorg; I dag er det aktivitetsstuer på både Bjugn Helsesenter og Ørland sykehjem. I et fireårsperspektiv kan Aktivitetsstua på Brekstad legges ned, mens Aktivitetsstua ved Bjugn Helsesenter opprettholdes og gjøres om til et dagsenter for både beboere fra avdelingene på Helsesenteret, samt hjemmeboende. Dersom det opprettholdes omsorgsboliger på Brekstad, vil disse beboerne kunne ha behov for dagaktivitetstilbud i nærmiljøet.

Institusjonskjøkken; Det er institusjonskjøkken både i Bjugn og på Brekstad. Ifølge kommunestyrevedtak i desember 2019 skal Sykehjem og Heldøgnsomsorg i Ørland kommune legges til Bjugn Helsesenter. Sett i et fireårsperspektiv er det derfor naturlig å ha ett hovedkjøkken, og at dette legges til Bjugn Helsesenter jf. kommunestyrevedtak i desember.

Vaskeri; Det er to vaskeri i Ørland kommune, ett på Ørland sykehjem og ett på Bjugn Helsesenter. Begge vaskeriene har gammel maskinpark, og ingen av disse har kapasitet til å serve begge institusjonene. Administrasjonen ønsker derfor å undersøke muligheten for å kjøpe vaskeritjenesten av en ekstern tilbyder. Sak vil bli lagt fram til behandling i kommunestyret jf. kommunestyrets budsjettvedtak for 2020.

Renhold; Renholdsarealet har blitt betraktelig større etter at administrasjon innenfor Helse og Familie er blitt samlet ved ØMS Brekstad. Dette gir et større behov for å øke opp renholdsressursen på Brekstad.

3.11. Fosen Helse IKS/Fosen Distriktsmedisinske Senter

Fosen helse IKS er et interkommunalt selskap med Indre Fosen, Ørland og Åfjord kommuner. Fosen helse IKS utvikler og drifter de tjenester som eierkommunene eller helseforetaket foretrekker å yte gjennom selskapet. Dette er tjenester som er krevende for små kommuner å ivareta alene. Mange av slike tjenester krever spesialisert kompetanse. Her har vi tjenestene innenfor miljørettet helsevern, kommunepsykolog, rask psykisk helsehjelp, sengepost med kommunale akutte døgnplasser, spesialistpoliklinikk, legevakt, følge- og beredskapstjeneste jordmor.

3.12. Konklusjon

Kommunen må legge til rette for å sammen skape gode og bærekraftige løsninger slik at den enkelte innbygger mestrer eget liv og opplever god livskvalitet.

Harmonisering av tjenestetilbudet er en viktig del av kommunesammenslåingen, og en forutsetning for at vi kan tilby likeverdige tjenester til innbyggerne uavhengig av hvor de bor i kommunen. Dette arbeidet vil pågå i hele planperioden.

Ambisjonen i økonomiplanperioden 2021-2024 er å legge til rette for et tjenestetilbud i henhold til lovgivningen og i tråd med føringene i samarbeidsavtalen og innenfor de økonomiske rammene som foreligger. I budsjettarbeidet vil vi se nærmere på struktur og oppgavefordeling i samarbeid med brukere, pårørende, tillitsvalgte og ansatte. Dette for å tilpasse vårt tjenestenivå til innbyggernes behov og den økonomiske rammen. Det skal jobbes med mål og strategier for tjenesteområde helse og familie gjennom prosessen med kommunedelplan.

4.0. Oppvekst

4.1. Fagområdet

Fagområdet oppvekst og utdanning skal sørge for at alle barn og unge møter en barnehage og skole som setter barnet og eleven i sentrum, og som bidrar til utvikling og personlig vekst for den enkelte i fellesskap med andre. Oppvekstfeltets samfunnsoppdrag er å bidra til dannelsen og utdanning av hvert enkelt barn og legge til rette for positiv tilhørighet i det lokale oppvekstmiljøet. Inkludering, likeverd, glede og mestringstro er grunnleggende prinsipper som skal fremme forankring og vekstmuligheter uavhengig av forutsetninger.

Tidlig innsats med tilpasset hjelp og opplæring i fellesskapet gjelder uavhengig av alder.

Oppvekst skal ha en analytisk tilnærming og virket skal tuftes på faglig teori og forskning i samarbeid med eksterne fagmiljøer. Nært samarbeid med foresatte er vesentlig for det gode arbeidet.

Oppvekstsektoren i Ørland kommune skal utarbeide en felles pedagogisk plattform som sikrer helhet og sammenheng i det lange opplæringsløpet med felles retning og prioriteringer. Dette for å sikre at alle barn og unge i kommunen opplever likeverdige vilkår og samme kvalitet i tjenestetilbudet. Oppvekstsektoren skal i planperioden utarbeide en kommunedelplan og den pedagogiske plattformen vil være et utgangspunkt for arbeidet med å sette felles mål og strategier for fagområdet.

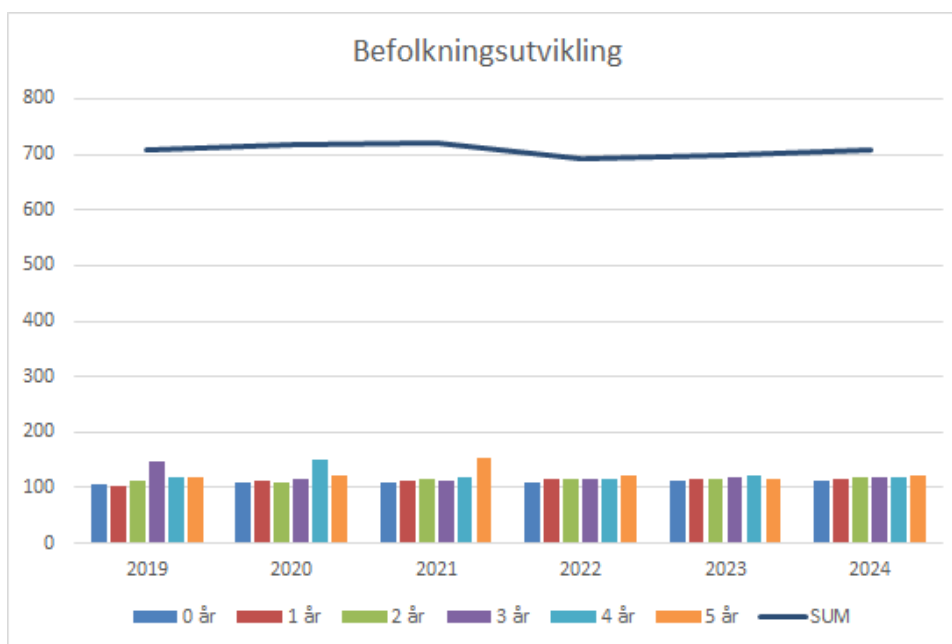
Kommunens økonomiske ramme er marginal, og oppvekstsektoren hadde et relativt stort nedtrekk i forhold til budsjettåret 2020. Det ble jobbet med å tilpasse virksomheten til den økonomiske situasjonen, og føringer ble lagt i tråd med kommunens fireårige økonomiplan. Vi ser av tallene i utkast til ny økonomiplan at man står ovenfor ytterligere utfordringer i årene som kommer. Det kan bety at tidligere foreslåtte innsparingstiltak blir foreslått på nytt og at større strukturelle endringer kan bli aktuelle. Drift og det kvalitative tjenestetilbudet i oppvekstsektoren blir ytterligere presset dersom tallene i utkast til økonomiplanen blir stående.

4.2. Demografi

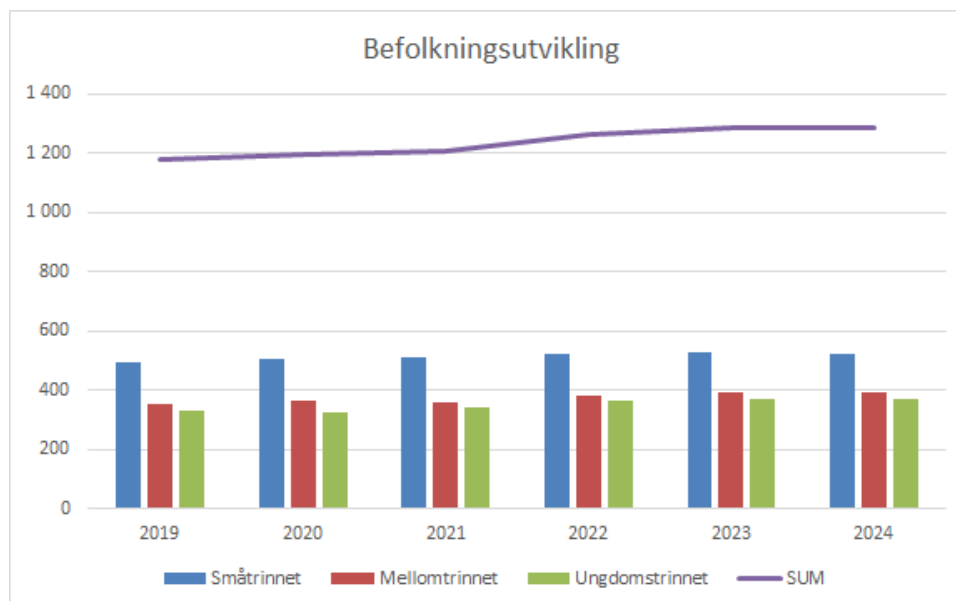
Barne- og elevtallet holder seg relativt stabilt for planperioden. Det vil være små endringer fra år til år, samtidig som trenden viser en økning i antall skolebarn i forhold til barn i barnehagen fra 2022. Ørland kommune opplever økt befolkningsvekst og erfaringen tilsier at en andel av disse er barnefamilier.

Demografi

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 år	106	108	109	110	112	113
1 år	104	111	113	114	115	115
2 år	112	110	115	116	117	118
3 år	147	117	112	117	119	120
4 år	119	150	120	114	121	120
5 år	120	123	152	122	115	121
SUM	708	719	721	693	699	707

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Småtrinnet	494	506	509	520	527	522
Mellomtrinnet	355	363	361	380	390	391
Ungdomstrinnet	333	325	339	362	369	372
SUM	1 182	1 194	1 209	1 262	1 286	1 285

4.3. Statlige føringer og relevant lovverk

Staten er fagområdets premissleverandør. [Lov om barnehage](#) og [Lov om grunnskole \(opplæringsloven\)](#) er områdets fremtredende lovverk. [Rammeplan for barnehage](#) og [Læreplanverket for skole](#) er forskrifter til lovverket og skal styre innholdet i barnehagen og skolen. Disse lovene med forskrifter definerer barnehagens og skolens oppgave helt fra formålsparagrafen i lovteksten og til kompetansemål for opplæringen definert i Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06) som er forskrift til loven. Det forvaltningsmessige, da spesielt knyttet til enkeltvedtak, klagerett og klagebehandling er regulert i [Forvaltningsloven](#).

Barnevernets tjenester er regulert av [Lov om barnevernstjenester](#). Deler av denne loven regulerer blant annet opplysningsplikt for ansatte i barnehager og skoler.

Kvalifiseringsenheten ivaretar tjenester for voksne innenfor oppvekstområdet. Overordnede føringer for voksenopplæringen gis i [Lov om grunnskole \(Opplæringsloven\)](#) og læreplanverket. Flyktningetjenesten er organisert som en del av Kvalifiseringsenheten og har sitt oppdrag forankret i Opplæringsloven og [Introduksjonsloven](#). Opplæringstilbudet finansieres primært av øremerkede statstilskudd.

Pedagogisk- psykologisk tjeneste er en kommunal tjeneste med ansvaret forankret i [Barnehageloven § 19 c](#) og [Opplæringsloven §5-6](#).

I tillegg til ledelse og forvaltning av det faglige innholdet har kommunen arbeidsgiveransvar i forhold til ansatte i sin virksomhet. [Arbeidsmiljøloven](#) og [Forvaltningsloven](#) er styrende lovverk for området.

Stortinget har vedtatt et minimumskrav til grunnbemanning, *bemanningsnorm* for ordinære barnehager. Normen stiller krav om at barnehagene har en bemanning som tilsvarer

minimum én voksen per tre barn under tre år og én voksen per seks barn over tre år.

Barnehagene i kommunen oppfyller normen ([Bemanningsnorm i barnehagen](#))

Stortinget vedtok en skjerping av *lærernormen* fra august 2019 hvor det skal maksimalt være 15 elever for hver lærer på 1.-4. trinn, og fra 5.-10. trinn blir tallet 20 elever per lærer.

Normen styrer hvor høy lærertettheten skal være på hovedtrinnene, det vil si 1.- 4. trinn sett under ett, 5. -7. trinn sett under ett og 8. - 10. trinn sett under ett. Organisering av selve undervisningen er imidlertid opp til skolen. Det betyr at det for eksempel på 1.- 4. trinn kan være flere enn 16 elever i timene noen ganger, og færre elever andre ganger. Skolene i kommunen innfrir lærenormen ([Lærernormen](#)).

I grunnskolen og videregående opplæring skal relativt store endringer i læreplanverket innføres fra høsten 2020. Dette er den såkalte *fagfornyelsen* som startet med Ludvigsen-utvalgets utredning om hva elevene vil ha behov for å lære i skolen i et perspektiv på 20 til 30 år. I den første utredningen, NOU 2014: 7 *Elevenes læring i fremtidens skole*, beskriver utvalget kunnskapsgrunnlaget for anbefalingene de gir i utvalgets andre utredning, NOU 2015:8 *Fremtidens skole: Fornyelse av fag og kompetanser*. Stortingsmelding 28. *Fag – Fordypning – Forståelse — En fornyelse av Kunnskapsløftet* (2015-2016) bebudet at et samfunn i endring krever også en skole som fornyer seg.

Oppvekstsektoren deltar sammen med øvrige kommuner på Fosen i *Fosen-nettverket*. Dette er et interkommunalt samarbeid ledet av *OFO, Oppvekstforum Fosen* hvor kommunenes skole – og barnehageeiere er representert. Regionkonsulent for oppvekst og utdanning for Fosen regionen er sekretær/saksbehandler for oppvekstforumet og har som oppgave å koordinere og drive framover en felles satsing på kompetanseutvikling for fagområdet i hele regionen. Nasjonale satsinger som *Rekom* og *Dekom-ordningene* forvaltes i dette nettverket.

4.4. Status for sektoren

4.4.1. Barnehage og skole

Barnehagene og skolene i Ørland kommune gir gode tjenester selv med en marginalt tildelte økonomisk rammer. Barnehagene og skolene innfrir krav til bemanningsnorm og lærernorm, men har lite ressurser avsatt til leie av vikarer i forhold til ulike typer fravær. Dette er en utfordring i perioder med korttidsfravær. Enhetene er flinke til å disponere de ressurser de har til rådighet og tilpasse bemanningen ut fra behovet, noe som krever fleksibilitet og kontinuerlig omorganisering av driften. Det er lite ressurser til innkjøp av forbruksmateriell og ulikt utstyr, noe som er utfordrende i forhold til drift og det å følge nye faglige forventninger og muligheter særlig innen digital utvikling.

Det er behov for oppgradering av digitale verktøy. Det er en målsetting at pedagogisk personale i barnehagene disponerer egen bærbar pc, at det finnes et sett med nettbrett som dekker en barnegruppe og at alle barnehagene har samme tilgang på digitale skjermer. Det er fortsatt ustabil nett-tilgang ved Solkysten barnehage avdeling Lysøysund.

For skolene er målsettingen at alle elever fra 1-5.trinn skal disponere hver sitt nettbrett, elever fra 6-10.trinn hver sin pc og at alle skolene har lik tilgang på digitale tavler.

Kvalifiseringsenheten har også et etterslep i forhold til digitale verktøy. Alt pedagogisk

personale skal ha egen bærbar pc og pedagoger på 1-5.trinn skal også disponere eget nettbrett da det er et av de pedagogiske verktøyene for denne aldersgruppen. Øvrig personale skal ha tilgang til pc. Personale innen ledelse både i barnehage og skole skal ha hjemmekontorløsning.

Det er noe ulik standard innen tilgang på digitale verktøy mellom barnehagene og mellom skolene per i dag og en oppgradering og utjamning mellom enhetene er viktig for at barn og unge skal få et likeverdig tilbud i hele kommunen. Det er også ulik tilgang på digitale verktøy for ansatte innen oppvekst per i dag. Det er med andre ord ikke samme vilkår for våre barn, elever og medarbeidere på dette området. Årlig innkjøp av digitale verktøy ut fra beskrevet plan vil være avgjørende for å kunne følge den digitale utviklingen.

Innføring og implementering av fagfornyelsen pågår og det omfattende endrings og utviklingsarbeidet vil fortsette gjennom planperioden. Endringer som skjer i opplæringen, vil også fordre midler for innkjøp av nye læreverker og ulike lære-ressurser. Det foregår en digitaliseringsprosess i forhold til undervisningsmetoder og ressurstilgang, og mye av lærestoffet er av digital karakter. Det må tas høyde for bruk av økte ressurser i planperioden for å innfri dette behovet, samt videreføring av ressursgruppen som er pådrivere i implementeringsarbeidet med fagfornyelsen.

Det er fremmet forslag i Stortinget om å innføre gradert foreldrebetaling i SFO og gratis SFO for barn på 5-7.trinn med særskilte behov. Det er satt av midler i revidert statsbudsjett, men saken er ikke vedtatt per dags dato. Etter planen skal begge moderasjonsordningene tre i kraft fra august 2020. Det knyttes usikkerhet til kostnader for kommunen vedrørende moderasjonsordningene.

Det skal innføres en nasjonal rammeplan for SFO fra høsten 2021. Dette gjøres for å sikre et mer likeverdig skolefritidstilbud for alle barn. Rammeplanen skal legge til rette for lek, kultur og fritidsaktiviteter, i tillegg til å gi barna omsorg og tilsyn. Det vil bli høring av rammeplanen høsten 2020. Arbeidet med rammeplan for skolefritidsordningen bygger på Stortingsmelding nr. 6 *Tett på - tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO*.

Oppvekstsektoren er en kunnskapsorganisasjon og kompetanseheving av ulikt slag er viktig for stadig å tilegne seg nye ferdigheter og kunnskap innen fagområdet, samt sikre rekruttering og for å holde på utviklingsorienterte fagfolk i sektoren. Det må sikres ressurser til kompetanseheving i løpet av planperioden. Det vil etableres ulike ressurs- og nettverksgrupper i lokal regi for å videreføre utviklingsarbeid innen satsingsområder. Det vil kreve midler for å ha handlingsrom til å gjennomføre satsinger.

Bygningsmasse og uteområde ved Bekkfare, Borgen og Futura barnehage fremstår som nye og moderne. Solkysten avd. Sandnes er samlokalisert med Vallersund oppvekstsenter og har også gode fasiliteter. Solkysten avd. Lysøysund er av eldre format og vil på sikt ha behov for oppgradering. For å ivareta arealmengden ved avd. Lysøysund vil ny leieavtale vedrørende brakkerigg inngås med privat aktør. Lyngrabben barnehage skal erstattes av nye Kosmos barnehage i 2021

Det er flere ledige plasser i barnehagene i Ørland kommune.

Flere av skolene har oppgraderte bygg og moderne undervisningslokaler. Brekstad barneskole er ny og ble tatt i bruk høsten 2018. Deler av Ørland ungdomsskole er ombygd og ny ungdomsskole i Bjugn sentrum vil stå ferdig høsten 2020. Vallersund oppvekstsenter fremstår som forholdsvis ny etter 10 års drift. Det vil være behov for oppgradering av Botngård barneskole da den fremstår som slitt og er lite tilpasset dagens standard for moderne undervisning. I tillegg må det påregnes noe vedlikeholdsarbeid ved Opphaug skole. Oppvekst og helse er i en samhandlingsprosess i forhold til barn og unge med store og vedvarende hjelpebehov. Det er viktig at sektorene har et nært samarbeid i forhold til denne barnegruppen og at vedtak fattes ut fra hjemmehørende lovgivning.

4.4.2. Kvalifiseringsenheten

Kvalifiseringsenheten har tilholdssted ved nedre internat. Disse lokalene holder ikke samme standard som øvrige skolelokaler i kommunen. Det er ønskelig med bedre fasiliteter og kvalifiseringsenheten flyttes derfor til øvre internat fra høsten 2020. Kommunen har vedtatt anmodning om bosetting av 15 flytninger for 2020. Pga koronasituasjonen er det uklart om dette vil skje, noe som vil få økonomiske konsekvenser for kvalifiseringsenheten.

4.4.3. PP-tjenesten

PP-tjenesten er i en overgangsfase fra å være et IKS til å bli en kommunal enhet under oppvekst. Medarbeiderne i PP-tjenesten skal fra høsten 2020 ha sine kontorer i gamle rådhus i Bjugn. En målsetting i arbeidet med å forme PP-tjenestens rolle i den nye kommunen blir å fokusere faginstansens kompetanse mer direkte inn mot enhetenes kjernevirksomhet. Dette bl.a. for å fremme og sikre de føringer som ligger i Stortingsmelding *"Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen"* (2017) og Stortingsmelding *Tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage og skole* (2019). Et frempek i forhold til ny opplæringslov som er ute på høring understreker også dette. PP-tjenestens rolle skal i hovedsak innrettes på systemnivå som bidragsyter for å fremme forebygging for å minske behovet for spesialpedagogisk hjelp. Det vurderes å omdefinere noen ansvarsoppgaver i PP-tjenesten da kommunen har behov for økt kompetanse innen logopedi. Kommunen kjøper per i dag denne tjenesten av private aktører for å yte dette tilbudet til barn og unge som ikke kommer inn under HELFO sine betingelser. Det foregår et samarbeid mellom PP-tjenesten i Ørland kommune og PP-tjenesten på Nord - Fosen. Dette samarbeidet er under vurdering og man er i dialog om fremtidige samarbeidsformer.

4.4.4. Barnevernet

Barnevernet er også i endring og i forslag til ny barnevernlov er ansvaret for forebygging lagt til kommunens øvrige hjelpeapparat og ikke til barneverntjenesten. Ny barnevernreform vil innføres fra 2022. Finansieringen til barneverntjenestene endres, og kommunene får større ansvar for forebygging og tiltak. I fosterhjem med frikjøp dekker nå staten kostnader over egenandel på 35.000 kr pr måned. Denne refusjonsordningen skal bort og kommunene skal dekke hele kostnaden selv. Kommunen må ruste tiltakskjeder og

samarbeidsordninger for å sikre systemisk praksis og tilpasset bistand for innbyggerne. Tiltak for å styrke foreldrerollen, generell og individuell forebygging og et tverrfaglig samarbeid for å sikre gode oppvekst vilkår vil være avgjørende for at kommunen kan i vare ta alle sine barn og unge fremover.

Barneverntjenesten skal prioritere hva tjenesten skal jobbe med, og i hht. kommende reform så vil det kommunale barnevernet jobbe med kjernebarnevern. Med dette menes saker med høy alvorlighetsgrad, kompleksitet og risiko for alvorlig omsorgssvikt. Det avdekkes mer vold og rus enn for bare noen år tilbake. Disse sakene krever stor innsats, tverrfaglighet og det jobbes over lengre tid for å oppnå ønsket endring. Behovet for å ha egne veiledere i barneverntjenesten er stort. Barneverntjenesten vil ha større fokus på familie og nettverk som ressurser. Det tilbys familieråd til alle familier hvor det kan bedre situasjonen. Aktivering av familie og nettverk tidlig, kan bidra positivt og blant annet hindre behov for plassering. Tjenesten hadde tilsyn fra Fylkesmann på undersøkelsesarbeid i januar, rapport kommer i løpet av juni.

Barnevernforum er utvidet i 2020 til å inkludere kommunalsjefer på både oppvekst og helse i hver kommune. Barnevernforum styrker det tverrfaglige samarbeidet og sikrer læring og mer likhet mellom kommunene på Fosen. Barneverntjenesten er i et regionalt læringsnettverk med Hitra, Frøya, Heim og Orkland, kalt Kystregionen. Det vil være behov for å øke rammebetingelsene til barneverntjenesten for planperioden.

4.4.5. Kommunalt forebyggende team, (KFT)

Et målrettet tverrfaglig samarbeid mellom oppvekst, helse, barnevern, videregående skole, politi og kultur blir avgjørende for å kunne forebygge og sikre tett oppfølging av kommunens barn og unge. Det er etablert et kommunalt forebyggende team i Ørland kommune som skal jobbe på strategisk nivå, med en egen arbeidsgruppe som jobber mer saksbetinget på området. Samarbeid med frivilligheten vil også være avgjørende for å skape gode fritidstilbud og styrke oppvekstmiljøet i kommunen.

4.4.6. Utredning av barnehage- og skolestruktur

Kommunestyret har gitt grønt lys for å gjennomføre en utredning av barnehage- og skolestrukturen ved bruk av ekstern aktør. Det søkes om eksterne midler til å gjennomføre prosjektet. Utredningsarbeidet vil foregå høsten 2020 og våren 2021, med fremlegg av rapport for kommunestyret våren 2021. Målsettingen er å gi kommunestyret et grunnlag for å vedta en fremtidig barnehage- og skolestruktur som er robust og bærekraftig i forhold til kvalitet, fremtidige krav samt de økonomiske rammer som legges til grunn. Dette er del av en organisasjonsutviklingsprosess for sektoren og gjennom bistand fra ekstern aktør er det også en målsetting å knytte til seg erfaring og kompetanse innen prosjektstyring og endringsledelse.

4.4.7. Satsinger i planperioden

Utarbeide felles pedagogisk plattform og satsingsområder for sektoren.
Utarbeide kommunedelplan for oppvekstsektoren.

Implementering av Fagfornyelsen.
Innkjøp av læremidler/ressurser i forbindelse med Fagfornyelsen.
Legge til rette for kontinuerlig kompetanse og kunnskapsoppdatering.
Legge til rette for nettverks- og utviklingsgrupper i sektoren.
Oppgradering og utjamning av digitale verktøy mellom oppvekstsektorens enheter.
Årlig rullering av plan for standardutstyr innen digitale verktøy for sektoren.
Sikre stabilt internett, innstallering av fiber ved Solkysten barnehage avd. Lysøysund.
Oppgradering av Botngård skole.
Vedlikeholdsarbeid ved Opphaug skole.
Styrking i forhold til forebygging og tiltak jf. endringer i ny barnevernslov.
Utredning av barnehage- og skolestruktur ved ekstern aktør.

5.0. Samfunnsutvikling og tekniske tjenester

5.1. Dagens drift

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester er organisert med fire enheter:

- Plan og forvaltning
- Vann
- Kommunalteknikk
- Eiendom

I tillegg er det organisert felles merkantile funksjoner som benyttes på tvers av enheten.

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester er inne i en meget travel periode med gjennomføring av en rekke investeringsprosjekt i den nye kommunen. Det har også vært stort fokus på å samordne og videreutvikle den kunnskap og kompetanse som ligger hos ansatte i dag, men dette har ikke vært optimalt frem til nå på grunn av forsinket samlokalisering.

De neste årene må nye investeringer reduseres. Samtidig er det behov for investeringer på sikt for å nå kommunens mål og visjoner. Disse investeringene må vurderes ekstra nøye. Kommunen har også en betydelig bygningsmasse som stadig øker. Dette medfører økte driftskostnader.

Kommunen må ikke bare vurdere behovet for nye investeringer, men den må også vurdere å redusere antall bygg.

Det jobbes aktivt med merkantile funksjoner for at alle systemer og data skal koordineres og kvalitetssjekkes. Merkantile funksjoner som fakturering og kontraktskriving er samlet for felles bruk av alle enhetene. Med denne samlingen av tjenester ønsker en ikke bare å gjøre disse spesifikke oppgavene, men også samtidig ha en god oversikt på tvers av enhetene slik at de kan gjennomføre kvalitetssjekk av data og databaser.

5.2. Utviklingstrekk

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester leverer både tjenester direkte til innbyggerne, men den leverer også tjenester til kommunens øvrige administrasjon. Disse tjenestene leveres uten at dette faktureres og det oppleves stadig utfordringer med å synliggjøre disse kostnadene.

5.3. Ambisjoner/mål

5.3.1. Plan

Gamle Ørland og Bjugn kommuner har vært i, og er fortsatt inne i, en periode med mange oppgaver knyttet til arealplanlegging. Siden vedtak om kampflybasen i 2013 har aktivitetsnivået i hele perioden vært stort og det vil være stor aktivitet fremover. Både Ørland og Bjugn har hatt ekstra tilskudd i budsjettene gjennom bruk av fond og ekstra tilskudd fra Fylkesmannen. I økonomiplanperioden de neste årene etter det vil det være stort behov for planleggingsmidler fordi det må utarbeides ny kommuneplan og tilstøtende arbeid som marin verneplan og behov for større fokus på næringsutvikling og befolkningsvekst. Det er ikke satt av ekstra midler til dette i økonomiplanperioden.

Kommunesammenslåingen vil krever et oppdatert planverk, både overordnede planer og reguleringsplaner og god og rask byggesaksbehandling. Økonomiplanen vil medføre vesentlige utfordringer i forhold til den samhandling og helhetlig planlegging som vil være til stede i den nye kommunen.

Innenfor saker der kommunen kan ta gebyr som bygge- og delingssaker, oppmåling og utslippstillatelser til private avløpsanlegg er tendensen at antall saker er økende, men ikke minst at sakene blir mer kompliserte. Dette på grunn av strengere krav i lov og regelverk, og den raske utviklingen i kommunen med et større fokus på fagtema som støy, kulturminner, naturmiljø og landbruk. I budsjett 2020 ble det lagt opp til en betydelig økning av gebyrene for å sikre 100% selvkost på disse områdene. Nivået på gebyrene er likevel på nivå eller lavere enn tilsvarende kommuner. Forsvarlig tjenestekvalitet i saksbehandling og tilsyn på disse områdene er dermed sikret. Alt av ekstra bevilgning og bruk av fond til planarbeid er tatt bort og planavdelingen er dermed på bunnlinje av det som trengs for å sikre de lovpålagte planleggingsoppgaver. Spesielt kommuneplanarbeid risikerer dermed å gå saktere enn ønskelig.

Satsingsområder:

- Overordnede planleggingsoppgaver: planstrategi og kommuneplan, for å få til et nytt plangrunnlag for den nye kommunen. Arbeidet vil foregå over flere år.
- Samordning av rutiner og saksbehandling for å sikre forutsigbarhet og likebehandling.
- Digitalisering av arkiv og saksbehandling for å effektivisere saksbehandling
- Kartlegging, tilsyn og saksbehandling av utslippstillatelser for private avløpsanlegg

5.3.2. Vann

Samfunnsutviklingen i vårt distrikt har i de senere årene vært preget av høy etableringsaktivitet både innen forsvaret og det private næringsliv. Dette har i sin tur resultert i høy kommunal aktivitet, ikke minst i vannforsyningssammenheng. Man har sett at en god og stabil vannforsyning med høy kvalitet på vannet, har vært en av forutsetningene for at næringsetablering skal finne sted. I årets budsjett og langtidsplan vil man fortsatt ha fokus på å tilrettelegge og utvikle vannforsyningen slik at etablering av nye næringer og utvidelser av eksisterende næringer kan fortsette. Sammen med strømforsyning og fibernett-tilgang, er tilfredsstillende vannforsyning en viktig premiss for at man skal lykkes med dette arbeidet.

I økonomiplanen er det innlagt nødvendige kostnader med å drive vannforsyningen slik at alle abonnentene i kommunen får tilstrekkelig og godt drikkevann. Fokusområdet er lekkasjesøking på

drikkevannsnettet og utskifting av gamle rørledninger. Mye av investeringene i årene fremover vil derfor dreie seg om nødvendige fornyelser av ledningsnettet.

I tillegg skal sikkerhet og kapasitet ved vannbehandlingsanlegget ved Brulia, høydebassengene og pumpestasjonene prioriteres. Det er allerede igangsatt en prosess med å optimalisere kapasiteten ved vannbehandlingsanlegget. Dette arbeidet vil fortsette.

Drikkevannsforskriftenes krav om farekartlegging og dokumentasjon skal det jobbes videre med. Nye rammeplaner og detaljplaner skal utarbeides for den nye kommunen. Det vil også bli arbeidet med å samkjøre de 3 vannverksenhetene til en ny organisasjon der en på en god måte ivaretar «beste praksis» fra de gamle enhetene.

Budsjettene til vannforsyningsenheten er 0-budsjett der inntektene er lik utgiftene. I driftsbudsjettet til vannverket er ikke kapital og finanskostnader oppført. Kapital og finanskostnader skal inkluderes selvkostberegningene og er ikke et overskudd. Det er lovpålagt at vannforsyningen skal gå i balanse (selvkostkravet).

Satsingsområder:

- Å sikre tilstrekkelig og stabil vannforsyning til kommunens innbyggere og næringsliv.

5.3.3. Kommunalteknikk

Innen avløps-området er lekkasjetetting og utskifting av avløpsledninger et prioritert område. Kommunen må tilpasse seg nye klimautfordringer. Avløpsledninger må dimensjoneres opp for å ha kapasitet til økt nedbørsmengde/intensivnedbør. Drift og vedlikehold av veier og parkanlegg må også tilpasses de nye klimaforholdene.

Så godt som samtlige kommunale veier i gamle Ørland har i dag fast dekke. I gamle Bjugn kommune er det langt flere grusveier. Budsjettene har de senere årene vært stramme og standarden på kommunale veier er blitt redusert.

Kommunen har flere kaianlegg. Tilstanden på disse anleggene er slik at de trenger en kraftig oppgradering dersom de i framtiden skal fungerer som forutsatt. Det må gjennomføres en strategisk gjennomgang sammen med Næring, arbeid og kultur for å se på nye kaianlegg på Uthaug og Valsneset.

Kommunen har store grøntarealer som skal holdes i regelmessig hevd. Fokuset på grøntanlegg i sentrum samt oppgraderingen som ble utført på badeplassene i Høybakken og Mebostad har gitt mange positive tilbakemeldinger. Å opprettholde dette «løftet» er prioritet fra avdelingen kommende år.

Satsingsområder:

- Klimatilpassing i form av overvannshåndtering
- For å kunne holde grøntarealene i hevd kreves en maskinpark som er driftsstabil og egnet til vårt behov.

5.3.4. Eiendom

Eiendomsforvaltningen har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av alle kommunens bygninger, samt renhold i bygninger med kommunal virksomhet med unntak av for helse.

Eiendomsforvaltningen arbeider aktivt med å effektivisere renholds- og driftstjenester uten å redusere kvalitetsnivået. God styring av kostnader, kvalitet og framdrift av bygge- og

vedlikeholdsprosjektene tillegges stor vekt. Et fagmessig vedlikehold er avgjørende for å bevare kommunens verdier, og forlenge byggenes levetid. Godt vedlikehold bidrar også til å redusere den miljøbelastningen byggene medfører.

Kommunen har mange nye bygg som skoler og barnehager, men det er også mange bygg som etter hvert har meget dårlig teknisk standard. I gamle Bjugn kommune var det lagt inn en økning i kostnadene for eiendom i økonomiplanen på grunn av økt bygningsvolum. Denne økingen i kostnader er ikke videreført i denne økonomiplanen. Det er derfor et behov for en gjennomgang av de kommunale byggene som kan gi en oversikt av status og som grunnlag for fremtidige vedlikeholds og investeringsplaner. Forventninger fra brukerne (spesielt av de kommunale byggene) til drift/vedlikehold/service, er høyere enn det vi kan innfri.

Satsingsområder:

- Sikre at det framtidig avsettes tilstrekkelig med vedlikeholdsmidler for verdibevaring av kommunale bygg og anlegg
- Etablere gode driftsrutiner for nytt skolebygg og ny idrettshall
- Rekruttere gode medarbeidere med kompetanse for drift av kommunale bygg i et arbeidsmarked preget av meget stor aktivitet
- Jobbe strategisk for å se på kommunale behov for bygninger og jobbe aktivt for å redusere kommunens bygningsvolum til det nødvendige.

5.4. Konklusjon

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester må jobbe strategisk for å redusere kostnader og fokusere på kjernevirksomhet. Enhetens arbeid har innvirkning på hele kommunens tjenestelevering, enten direkte gjennom for eksempel byggesak eller vannleveranse, eller indirekte med drift av skole- og kulturbygg. Helhetstenkning og samarbeid med andre enheter blir viktig.

6.0. Næring, arbeid og kultur

6.1. Dagens drift

Tjenesteområde har stort fokus på næringsarbeid/-utvikling. Formålet er å bidra til bærekraftig næringsutvikling og gode lokalsamfunn i mulighetenes kommune gjennom kunnskap, dialog og profesjonalitet. Vi skal påvirke og prioritere oppgaver som gir merverdi for næringsliv og innbyggernes folkehelse.

Tjenesteområde er organisert med enheter for næring, havbruk, landbruk, folkehelse og frivillighet. NAV-kontoret er også organisert i samme tjenesteområde. I tillegg har Roret KF sin organisatoriske tilhørighet her. Ørland kirkelige fellesråd er også lagt under dette ansvaret.

6.2. Ambisjoner/mål

Avtale om sammenslåing av kommunene Bjugn og Ørland 21.04.2016 har fokus på at Ørland kommune skal ha et sterkt samfunns- og næringsutviklingsperspektiv. Sentrale fokusområder for å lykkes med samfunns- og næringsutvikling i den nye kommunen vil være:

- Etablere «Næringens hus» i rådhuset på Brekstad.
 - Som skal ha en tydelig og styrka rolle som «samfunnsutvikler» i den nye kommunen, og binde sammen dagens strategier og virkemidler for utvikling knyttet til industri, havbruk og forsvar
 - Samordne kommunale ressurser som brukes til samfunns- og næringsutvikling (NAV/landbrukskontor/næringsarbeid/Kopparn utvikling, forsvarskoordinator mv).
 - Samlokalisering med næringsforeninger og Fosen innovasjon. Det skal også jobbes for å få inn Innovasjon Norge og andre deler av det offentlige virkemiddelapparatet for innovasjon
 - Arbeide med kommunikasjon og omdømme – gjøre kommunen kjent gjennom å få fram det unike.
 - Ivareta behov til eksisterende næringsliv, legge til rette for nye næringsetableringer og grundere.
 - Knytte kontakter mellom forsknings- og utviklingsmiljøer, offentlige tiltaksapparat og lokalt næringsliv.
- En samordnet areal- og samfunnsplanlegging i et felles bo- og arbeidsmarked.
 - Lage planer for at den nye kommunen får en bedre og mer helhetlig arealforvaltning, der arealer til næringsformål/boliger, infrastruktur, tjenester og transport ses i sammenheng.
 - Får bedre forutsetninger til å tilby potensielle nye innbyggere et bredere sett av boligområder, arbeidsplasser og kultur- og fritidstilbud.
 - Ivareta næringslivets behov for areal som er tilpasset de ulike næringene.

- Muligheter for ny nærings- og industriutvikling.
 - Eksisterende og nye satsinger kan gi fyrtårn og arbeidsplasser innenfor industri, havbruk, landbruk, kulturbasert næring, forsvar og i kobling mellom kulturbasert og naturbasert næringsutvikling (opplevelser/overnatting/turisme/mat og drikke). Vi må bruke de natur- og klimamessige fortrinn vi har til friluftsbaserte opplevelser.
 - Stor havbruksnæring, men det må arbeides for å få flere arbeidsplasser på land enn i dag.
 - Forsvarsrelatert industri.
 - Flere kompetansearbeidsplasser.
- Utvikle enda bedre gode samferdselsløsninger for bo- og arbeidsmarkedet.
 - Aksa Botngård-Brekstad, gjennom boligareal, bedre kollektivtransport og tilrettelegging for gående/syklende.
 - Videreutvikle dagens tilbud innen båt, ferje og vei i aksa Valsnes-Botngård-Brekstad-Orkanger som hovedfokus.
 - Videreutvikle dagens flytilbud.
 - Arbeide langsiktig med å utvikle nye store prosjekter som f.eks bru over Stjørnfjorden, som forutsetning for et Trondheimsfjord-bruprosjekt.

For å lykkes med fokusområdene og skape et godt omdømme, er det en forutsetning:

- å videreutvikle Botngård og Brekstad som sentra, med grunnlag i at det er gjensidig avhengighet mellom sentra og mellom sentra og omlandet.
- at Brekstad videreutvikles som kystbyen. Med et attraktivt handelssenter og bosted med urbane kvaliteter, der det legges til rette for kunnskapsbasert jobber, regionale funksjoner og et viktig transportknutepunkt.
- med tjenesteutvikling og innovasjon i offentlig sektor. Samlingen av administrasjonssenter og oppvekstsenter i Botngård, og næringens hus/helsesenter/familiens hus/kultursenter i Brekstad, er aktive grep for å samle fagmiljøer og skape innovasjon/utvikling

6.3. Næring

Næringsutvikling = arbeid vi gjør i dag for å sikre framtidig verdiskaping i Ørland kommune. Ørland kommune er i ord og handling en næringsvennlig kommune. Arbeidsplasser, både offentlige og private, er grunnsteinen i et bærekraftig samfunn. Det er ei god investering at kommunen legger til rette for næringsvekst. En selvforsterkende og god sirkel formes når et robust næringsliv bidrar til at innbyggerne jobber i og støtter nye og eksisterende bedrifter gjennom økt kjøpekraft.

Hovedsatsinger for næringsutvikling for 2021-2024 er fokus på forsvarsrelatert næring, blå næring, landbruk, industri, turisme/reiseliv og handel. Det skal legges til rette for samhandling med innovasjon-/kunnskapsmiljø.

6.3.1. Forsvarsrelatert

Forsvarets langtidsplan skal vedtas sommeren 2020. Potensialet i å få mest mulig synergi mellom Forsvar og lokal og regional næringsutvikling blir viktig framover. Kommunen har lagt til rette for areal for forsvarsrelatert næringsutvikling nært Ørland flystasjon og det må jobbes aktivt videre for å få realisert et slikt tilbud. Videre må prosessen og arbeidet med å realisere en fylkeskommunal flyfaglinje med nødvendige infrastrukturfasiliteter fortsette slik at den blir realisert i planperioden.

6.3.2. Reiseliv

Reiselivsnæringen er viktig for Ørland ikke bare pga av den direkte verdiskapingen, men også fordi den har potensialet til å positivt profilere Ørland som en attraktiv bosteds-, arbeids- og næringskommune. Ørland er ifølge tall fra Visit Norway største reiselivskommune i Fosen målt i verdiskaping. Med bedre og mer målrettet arbeid med reiseliv kan Ørland øke verdiskapingen innen næringen i årene som kommer. Reiseliv er viktig for kommunen generelt sett og er spesielt viktig fordi det er ei næring som ansetter unge arbeidstakere og som er med på å integrere innvandrere.

6.3.3. Handel

Ørland har et bredt urbant tilbud innen varer og tjenester og har stor betydning som handelssted både for innbyggerne i kommunen, resten av Fosen og nordre deler av Agdenes. Det er viktig at Ørland legger til rette for handelsnæringen da den i tillegg til å være en meget stor sysselsetter bygger opp om bolyst og besøksattraksjon. Kommunen kan også bidra gjennom sin nye IKON-organisering ved å sørge for at kommunen tiltrekker seg små og store kultur- og idrettsarrangement; besøkende ved slike arrangement er bra for handelsnæringen, dens sysselsetting og kommunens økonomi.

6.3.4. Ørland lufthavn

Det er i statsbudsjettet for 2020 lagt inn statlig støtte til drift av Ørland lufthavn. Denne ble basert på avtale inngått i en periode med langt lavere passasjertall. Søknad er sendt om økt støttebeløp som speiler faktiske utgifter og blitt innvilget. Det forutsettes at alle utgifter til drift av lufthavna dekkes over statlige tilskudd og inntekter fra avgifter. Det forutsettes også at staten overfører tilstrekkelige midler til Trøndelag fylkeskommune når fylket får ansvaret for støtte til «ikke-statlige lufthavner» fra 2021. Flytilbudet mellom Ørland og Oslo er viktig både for reiselivet, for Ørland flystasjons drift og for næringslivet.

6.3.5. Arena for næringsutvikling

Et kontorfellesskap som tar sikte på å samle næringsutviklingsaktører og andre er under utvikling i Næringens Hus på Brekstad. Ørland Coworking gir tilgang til møterom, enkeltkontor, kantine og andre fellesfasiliteter. Det å samle flere ressurser innen næringsutvikling på ett sted vil føre til økt samarbeid og knoppskyting både mellom de som har fast tilhold på huset og de som benytter det som pendlerkontor, gründerkontor eller annet.

6.4. Landbruk

Norsk landbruk er en offentlig styrt næring. Kommunene har ansvar for gjennomføring av landbrukspolitikken gjennom å forvalte økonomiske og juridiske virkemidler. En opplever at ansvars- og oppgaveporteføljen til kommunene er økende, uten at statlige bevilgninger øker i samme grad. Derfor må Ørland fortsatt ha internt fokus på rasjonelt og strukturert samarbeid enheter imellom. Regionsamarbeidet innen landbruks- og bygdeutvikling i DYRK Fosen avsluttes formelt i år, men samarbeidet om kompetansebygging og bygdeutvikling må videreføres og videreutvikles i nye Trøndelag.

Landbruket i Ørland omfatter 250 sysselsatte og 230 aktive gårdsbruk. Mange gårdsbruk står foran generasjonsskifte. De økonomiske rammene i næringa er marginale og det lokale landbruket opplever sterk konkurranse om arbeidskrafta. Kommunen bør fortsatt ha fokus på blågrønne muligheter og produksjonsmuligheter mellom fiskeri/havbruk/landbruk. Det samme gjelder innenfor reiseliv, mat og kulturlandskap. Nasjonal interesse for historiske, marine, biologiske og kulturlandskapsmessige verdier, for eksempel Utvalgte kulturlandskap (UKL) på Austrått og Tarva, gir muligheter som kommunen og lokalsamfunnet må ha sterkt fokus på i årene framover. Miljø- og klima vil få enda større fokus i årene framover. Kommunal støtte til drenering og hydrotekniske tiltak viser seg å ha utløst stor aktivitet. Dette er noe av det beste en kommune kan bidra med, også i beredskapssammenheng, i arbeidet for å øke og sikre framtidig matproduksjon på lokale ressurser!

6.5. Havbruk

Ørland kommune er en kommune i sterk vekst, særlig innenfor offentlig sektor gjennom utbyggingen av Norges eneste kampflybase. I løpet av de siste 10 årene har kommunen også hatt en betydelig næringsvekst innen marin sektor, med en samlet omsetning rundt i 6 milliarder kr i 2018. Med alle ringvirkninger genererer dette ca 900 arbeidsplasser. Denne utviklingen har hatt en positiv effekt på folketallsvekst, sysselsetting, utdanningsnivå og økt næringsutvikling i kommunen.

I en kommune med en så stor offentlig sektor som Ørland, vil det være avgjørende å legge til rette for utvikling og vekst i privat sektor, for å unngå å være for ensidig avhengig av utviklingen i offentlig sektor. Utviklingen i kystområdene i Ørland kommune vil være den viktigste muligheten for å skape fremtidig næringsutvikling og arbeidsplasser i kommunen. Kysten av Ørland kommune har i alle tider vært forvaltet på en bærekraftig måte. Kystområdene har så verdifulle kvaliteter at Fylkesmannen i Trøndelag i 2020 innstilte på et marint vern av store deler av kystområdene. Et marint vern vil legge klare begrensninger på hvordan man best kan utnytte sjøområdene, og dermed begrense kommunens og næringslivets muligheter til selv å kunne avgjøre hvordan utnyttelse, utvikling og vekst i området best kan ivaretas i fremtiden.

Ørland kommune mener at en bærekraftig utvikling av sjøområdene må ivaretas gjennom hensynssoner og bestemmelsesområder i en kommuneplan i henhold til plan og bygningsloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>, der følgende momenter vektlegges:

- Naturmangfold og vern av områder som faktisk har verneverdi

- Samfunnsutvikling og bærekraftig næringsutvikling
- Befolkningsutvikling og mulighet for tilflytting
- Tettstedsutvikling
- Næringsområder
- Klimatiltak og klimatilpassing
- Veginfrastruktur og farleder
- Havner og moloer
- Etablering og nedlegging av (avløps)rør og sjøkabler

I planperioden har Ørland kommune en målsetting om økt næringsutvikling og verdiskaping innen marin sektor. Utviklingen må skje gjennom et samarbeid mellom aktørene innen marin sektor, Ørland kommune og annen offentlig forvaltning, leverandørvirksomhet, utdanningsinstitusjoner og andre som yter tjenester til næringen. Ørland kommune skal fremstå som en koordinert og målrettet kommune i utvikling av bærekraftig næringsvirksomhet knyttet til marin sektor, og dette vil ha avgjørende betydning for Ørland kommunens prioriteringer i planperioden.

Målrettet bruk av kommunale virkemidler er et viktig bidrag til realisering av økt bærekraftig verdiskaping langs kysten i Ørland kommune. Det vil være et nært samarbeid mellom næring og samfunnsutvikling når det gjelder strategisk næringsplan og reguleringsplaner. Blant annet gjelder det havneanlegg hvor det også vil bli tett samarbeid med Kopparn Utvikling AS.

6.6. Folkehelse og frivillighet

Enhet for folkehelse og frivillighet skal fortsette arbeidet med å legge til rette for bolyst og livsglede i hele lokalsamfunnet. Gjennom utvikling av møteplasser i dialog med innbyggerne og i samarbeid med interne og eksterne aktører, skal vi bidra til gode levevilkår for unge og eldre.

Ungdomskubbene skal være trygge møteplasser for ungdom i hele kommunen. Fritidsleder skal sørge for felles opplegg og godt samarbeid mellom klubbene. De skal ha egne styrer, og ved å gi styremedlemmene kurs og god voksenoppfølging, skal de utvikle tilbud til ungdomsgruppa tilpasset dagens behov. Forebygging av utenforskap og rus vil være naturlige fokusområder, hvor styrene har tett samarbeid med ungdomsråd, helse og politi.

Frivilligsentralene er for 2021 sikret samme statlige overføring som i 2020. Les mer om dette i Prop. 105S fra kommuneproposisjonen 2021: <https://frivilligsentral.no/nyhet?gode-nyheter-for-frivilligsentraler-i-dagens-revidert-nasjonalbudsjett&Id=33773>

Gode nyheter, men vi er på ingen måte sikret dagens overføringer videre fra 2022. Imidlertid jobbes det strategisk fra Norges Frivilligsentraler ift dette, og ikke minst har korona-situasjonen vist viktigheten av arbeidet frivilligsentralene utgjør. Lokalt vil vi opprettholde to sentraler – to lokasjoner, men oppgavene effektiviseres gjennom enda tettere samarbeid både mellom sentralene, og med andre samarbeidspartnere. Økt satsing på prosjekter og søknader på tilskudd vil stå sentralt i vårt arbeid. Forebygging av ensomhet blant eldre, i samarbeid med eldrelos, folkehelsekoordinator, kommunens eldreråd og Ørland sanitetslag, er i dag helt i startfasen, og et godt eksempel på framtidsrettet satsing. Tett samarbeid med Roret KF for

bedre tilgjengelighet av våre utstyrssentraler et annet godt eksempel. Sammen får vi til mer, er vårt mantra inn i neste periode (2021 – 2024).

Folkehelsekoordinator skal være godt synlig, med god oversikt over folkehelsa i kommunen, og ivareta en rådgivende og koordinerende rolle overfor både interne kommunale, og eksterne samarbeidspartnere. Folkehelsekoordinator vil ha en rolle i utvikling av planstrategi og planprogram for samfunnsdelen, og bidra inn i folkehelseprosjekt både internt så vel som interkommunalt. Oversiktsdokumentet som viser hva som påvirker helsen til innbyggerne ferdigstilles høsten 2020.

Overordnet ambisjon for enhet for folkehelse og frivillighet er å skape bo- og bli-lyst gjennom å etablere møteplasser for alle, med spesielt fokus på ungdom og eldre.

Vi skal være synlig og tilgjengelig, og være aktive og i førersetet når det gjelder innovative prosjekter som omhandler forebygging. Vi har som mål at gode prosjekter, som gjerne involverer samarbeid på tvers av generasjoner og i samarbeid med andre aktører, vil gi et godt utgangspunkt for prosjekt- og tiltaksstøtte. Vi skal også være en etterspurt samarbeidspartner fra både kommunale områder, så vel som eksterne aktører som Roret KF og frivillige lag og foreninger.

Enhet for folkehelse og frivillighet vil jobbe målrettet for at vi også i neste økonomiperiode kan etterleve sannheten «Ørland er en god kommune å bo i!»

6.7. NAV

Langtidsplan for NAV 2020-2023, mål og disponeringsbrev og kommunalbrevet gir de overordnede føringer for virksomheten. Målene for NAV-kontoret vil i perioden være i samsvar med de overordna målene i disse dokumentene.

NAV Ørland skal også jobbe i tråd med intensjonene i [Folketrygdløven](#) og [Sosialtjenesteløven](#). I formålet i Sosialtjenesteløven understrekes at man skal fremme overgangen til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. I tillegg skal man bedre levekårene for vanskeligstilte og bidra til sosial og økonomisk trygghet samt bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Dette er tema vi i årene framover ønsker å ha et ekstra fokus på, spesielt nå som flere av våre brukere opplever en vanskeligere økonomisk situasjon. Det har vært en stor økning i ledighet våren 2020 og vi forventer at ledigheten vil være stor også framover og langt inn i 2021. Vi forventer økt etterspørsel etter de kommunale tjenestene generelt og spesielt økonomisk stønad og økonomisk råd og veiledning og det er stor usikkerhet rundt kostnadene med dette.

Økt ledighet krever at vi jobber godt ut mot arbeidsmarkedet slik at vi i enda større grad enn tidligere oppnår match mellom behovene i arbeidsmarkedet og kompetansen hos arbeidssøkerne. Vi har de siste månedene fått prøvd ut NAV sine digitale løsninger og har vært gjennom en stor omstilling. Vi ser at dette har gitt oss mulighet til å være løsningsorienterte i enda større grad og vi har funnet løsninger som vi må ta med oss videre i utvikling av NAV-kontoret. Dette gjelder for eksempel digitale møter med brukere og samarbeidspartnere, digital ungdomsgruppe og digitale gruppesamlinger for brukere med arbeidsavklaringspenger. Med digitale møter ser vi også at vi når flere brukere og det er også positivt i et miljøperspektiv.

Vi har søkt om 3 nye prosjekter i NAV-kontoret som vi enda ikke har fått svar på. Dette er prosjekter knytta til flyktingene, familier som har sosial stønad og jobbspesialist i samarbeid med Fosen teamet.

6.8. Roret KF

Roret Ørland kulturforetak KF er gitt ansvar for å arbeide med utvikling og formidling av kultur, idrett, historie og natur. Det skal tilbys gode og attraktive tjenester til samtlige innbyggere og besøkende. Foretaket skal å bidra til å gjøre Ørland kommune attraktive for tilflytning, samt bidra til omdømmebygging. Rorets samfunnsoppdrag er å forvalte fritidsaktivitetene til de fleste barn og unge samt andre innbyggerne i kommunen. Roret mottar årlig et driftstilskudd fra kommunen og har som målsetting å minimum doble omsetningen i forhold til tilskuddet som tildeles. Dette gjøres via utvikling av aktiviteten alene og sammen med partnere.

I det regionale perspektivet har Roret en målsetting om å ta en ledende rolle i Trøndelag i arbeidet med utvikling av nye tilbud og formidling innen kultur, historie og natur. Ørland er fra tidenes morgen «Porten til Trøndelag». Dette åpner blant annet for samarbeid med Stiklestad, Innherred, Reinskloster, MiST, Litteraturhuset i Trondheim, Trondheimsfjorden Våtmarkssenter og store festivaler. Foretaket vil utvikle deler av arrangement tilbudet slik at det vil trekke publikum over fjorden.

I det nasjonale perspektivet vil Roret videreutvikle de nasjonale oppgaver som er gitt gjennom autorisasjonen av Besøkssenter Våtmark. Det skal også arbeides med å utvikle foretaket som et turistkontor og møteplass. Dette for å bli den foretrukne reiselivsdestinasjonen i regionen. Ørland flystasjon har mange besøkende hvert år fra hele verden. En ambisjon for Roret er å utvikle samarbeidet med dem. Her vil Ørlands og regionens krigshistorie være en internasjonal attraksjon som vi kan synliggjøre og utvikle videre.

Det må utvikles en kommunikasjonsplan for de neste 4 år.

6.8.1. De ulike statlige føringer og lovverk som Roret omfatter er:

Folkebibliotekloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1985-12-20-108>

Rammeplanen for kulturskolen

<https://kulturskoleradet.no/rammeplanseksjonen/rammeplanen>

Kulturmeldingen <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/kulturmeldingen/id2620321/>

6.8.2. Tiltak knyttet til Miljø:

Roret ønsker å utvikle foretaket innenfor disse bærekrafts målene fra FN

Innovasjon og Infrastruktur: Roret skal ta et medansvar for å utvikle kommunen vår for å oppnå bo – og blilyst. Målet er å utvikle flere turveier, historiske perspektivet og næringslivsutvikling i form av reiselivsportalen.

Man ønsker å utvikle videre samarbeidet med Makers Space – Teknologi og Bærekraft, der man benytter ny teknologi til å gjenvinne. Et eksempel her er omsying av klær.

Bærekraftig byer og Samfunn: Foretaket ønsker å utvikle samarbeidet med Fosen Renovasjon på ulike prosjekt som f.eks. grønn lørdag. Hvordan håndtere plast på ny måte? All formidling mot publikum fra Besøkssenter våtmark Ørland vil være forankret i bærekraft. Dette gjelder både de planlagte utstillingene og ekskursjoner i felt. Også i emner som f.eks. artskunnskap vil artenes rolle og bestandsutvikling være knyttet til temaet. Naturenheten mener kommunen må innføre et [arealregnskap](#) for å ha kontroll med hva slags naturtyper og ressurser kommunen har og evt. velger å bygge ned eller restaurere.

Liv under vann: Våtmark defineres gjerne som fuktig mark og gruntvannsområder ned til 6 meters dyp og alt det rike plante- og dyrelivet man finner der. Den nye innendørs utstillingen i besøkssenteret er tredelt og vil inneholde delene "Livet i våtmark", "Tap av arter" og "Dypet". Delutstillingen "dypet" vil spesielt ta for seg områder dypere enn den tradisjonelle definisjonen av våtmark. Alle delene forankres i bærekraft.

Liv på land: Gjennom tilrettelagte friluftsområder ønsker Roret å stimulere til å ta vare på, og bruke naturen på en bærekraftig måte. Naturen blir ofte den tapende part i forvaltningen dersom ikke befolkningen har et selvopplevd erfaringsgrunnlag gjennom friluftsliv og aktiviteter som skaper naturglede og gir den verdi utover det teoretiske. Slik erfaring skaper grunnlag for større forståelse av bærekraftbegrepet.

Samarbeidspartnere for å nå målene: Miljødirektoratet, Fylkeskommunen, Ørland kommune, Fosen renovasjon, NTNU Vitenskapsmuseet, skoler og barnehager i regionen, Ørland/Bjugn Kunstforening, andre frivillige organisasjoner.

6.9. Konklusjon

I planperioden skal det utarbeides en strategisk næringsplan. Den skal gi kommunens næringsutviklingsarbeid retning. Arbeidet med planen skal skje gjennom bred involvering av ledere fra næringsliv, offentlig sektor, kunnskap og forskningsmiljø hvor det etableres en felles forståelse for kommunens og regionens ståsted og muligheter, og et felles målbilde. Ambisjonen er å danne et godt grunnlag for en bred mobilisering av aktører og gjennomføring av tiltak som bidrar til kommunens og regionens samlede måloppnåelse, og hvor vi klarer å utvikle flere arbeidsplasser og et bredere næringsgrunnlag.

7.0. Økonomiavdeling/Fosen regnskap

7.1. Dagens drift

Økonomiavdelingen skal drive med budsjettutarbeidelse, budsjettoppfølging, rapportering og innkjøp. Økonomiavdelingen har ansvar for drift av Fosen regnskap som er et interkommunalt samarbeid som leverer regnskapstjenester til Fosen-kommunene og skal gå i balanse hvert år.

7.2. Utviklingstrekk

Faglig utvikling

Innkjøpsansvarlig gjennomfører tilleggsutdanning for å være bedre rustet til å møte utfordringene innen feltet og for å sikre at kommunen følger lover og regler innen området.

7.3. Statlige føringer

Skatteoppkreveren skal overføres fra kommunene til staten. Grunnet korona-pandemien er overføringen utsatt fra juni 2020 til november 2020.

7.4. Ambisjoner/mål

Målsettingen er å være en god støtte for den enkelte enhetsleder og kommunalsjef på budsjett-oppfølging og være medspiller på utarbeidelse av økonomiske analyser. Med økte ressurser skal vi ha større mulighet til å ligge forkant og kunne være med tidligere i prosessene.

Innkjøpsområdet skal lyse ut rammeavtale og sørge for at de blir fulgt og være en støtte under større enkeltinnkjøp. Det skal legges en innsats inn i å følge oppleverandørene for å sikre at vi får det som vi har bestilt og har innen avtalene.

Fosen regnskap skal arbeide for å ta i bruk nye elektroniske verktøy og utnytte den ressursen som Fosen IKT har innen digitalisering. Målet er å gi sikre tjenester til en lavere kostnad.

8.0. Investeringer (skjema 2A og 2B)

Investeringsregnskap	Økonomiplan					
	2020	Rev B 2020	2021	2022	2023	2024
Investeringer i anleggsmidler	144 100	492 040	35 100	41 050	26 050	20 000
Utlån og forskutteringer	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Kjøp av aksjer og andeler	2 660	2 660	2 760	2 860	2 960	3060
Avdrag på lån	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Avsetninger						
Årets finansieringsbehov	161 760	509 700	52 860	58 910	44 010	38 060
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	115 600	414 742	37 850	44 000	26 300	26 600
Salg anleggsmidler	8 500	8 500	5 000	4 800	3 000	3 060
Tilskudd/refusjoner		300			4 500	
Kompensasjon for merverdiavgift	21 000	69 498	2 250	2 250	2 250	3 400
Avdrag på utlån	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Andre inntekter						
Sum ekstern finansiering	150 100	498 040	50 100	56 050	41 050	38 060
Bruk av avsetninger/driftsfond						
Bruk av avsetninger/investeringsfond	11 660	11 660	2 760	2 860	2 960	0
Sum finansiering	11 660	11 660	2 760	2 860	2 960	0
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0
Investeringer i anleggsmidler	144 100		35 100	41 050	26 050	20 000
Herav VAR / tomteteknisk	39 000		20 400	29 700	14 700	0
Investeringer ekskl VAR	105 100		14 700	11 350	11 350	20 000
Handlingsregel (nytt lån maks 35% av avdrag)	21 350		25 200	24 850	24 500	24 031

Investering	Budsjett		Økonomiplan			
	2020		2021	2022	2023	2024
Tomteteknisk arbeid	2 000	2 000	3 000	3 000	3 000	
Vannledning Bjugn - Ørland - avslutning	5 000	5 000				
Vannledning Bjugn Nord	10 000	10 000	10 000	2 000		
Sluttarbeid Lerbern pumpestasjon	4 500	4 500				
Renovering tak høydebasseng	3 000	3 000	3 000			
Utbedring vannledningsnett	5 000	5 000	1 000	1 000	1 000	
Vann Tarva	4 000	4 000				
Vannledning Kråkvåg - avslutning	1 000	1 000				
Nytt høydebasseng Storfosna			200	8 000	10 000	
Fiberkabel til vannbehandlingsanlegg	2 000	2 000				
Høydebasseng Lerbern/Småmyrhaugen	500	500	2 500	15 000		
Rervevannforsyning - videre utredning	800	800				
Renovering avløp	700	700	700	700	700	
Oppgradering overløp pumpestasjoner	500	500				
Trafikksikkerhetstiltak - egenandel	100	100	100	100	100	
Utbedring kommunale veier	625	625	1 250	1 250	1 250	
Brannstasjon Botngård	12 500	12 500				
Bygn. HMS	1 875	1 875	1 875	1 875	1 875	
Ombygging boligmasse helse	5 000	5 000				
IKT, digitalisering og teknologiske løsninger	8 125	8 125	3 750	3 750	3 750	
Velferdsteknologi og varsling	2 500	2 500				
Kirkegårder			3 350			
Helseplattformen			1 875	1 875	1 875	
Utstyr helse	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	
Tilpasning Rådhus	1 250	1 250				
Bygging av ny ungdomsskole inklusiv inventar	70 625	70 625				
Innsalderte prosjekt 2020		347 940				
Prosjekt 2024						20 000
Nytt helsebygg	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	
SUM	144 100	492 040	35 100	41 050	26 050	20 000

8.1. Kommentarer til investeringene

Det er to endringer i forhold til økonomiplan 2020-2023. Prosjekt som er saldert inn i 2020 er lagt inn med en samlesum da både kommunestyret og administrasjonen har ambisjon om å redusere antall og volum. Da det pr i dag ikke er avklart hvilke prosjekt som skal utsettes ansees det som met oversiktlig å ha en samlesum. I tillegg er 2024 også lagt inn med en samlesum. Administrasjonen ser det som mest sannsynlig at prosjekt som blir utsatt i 2020 vil komme med i senere perioder og også kunne skyve på prosjekt som ligger i årene 2021-2023. Samlesummen i 2024 vi bli spesifisert ved endelig framlegging av budsjett og økonomiplan.

8.1.1. Tomtetekniske arbeider boligområder (2021)

Planlegging, anbudsdokumenter og utbygging av tomteområder

8.1.2. Vannledninger Bjugn nord (2021)

Ny tilførselsledning mellom Kottenget og Korsgata vil styrke vannforsynings sikkerheten og kapasiteten til abonnenter på nordsida av Kopparen. Vannledning mellom Korsgata og Steinvik vil balansere trykket og øke kapasitet til nytt høydebasseng.

8.1.3. Renovering av tak høydebasseng

Takene på noen av høydebassengene må skiftes eller re-tekket. Det gjelder Småmyrhaugen og Breiskaret (Lysøysund).

8.1.4. Utbedring vannledningsnett (2021-2023)

Utskifting av eksisterende vannledningsnett, kummer, mm på forsyningsnettet.

8.1.5. Nytt høydebasseng Storfosna (2021-2023)

Høydebassenget på Storfosna er etter hvert i en dårlig forfatning og må skiftes ut. Det foreslås en bevilgning til dette med oppstart av planlegging i 2021.

8.1.6. Høydebasseng Lerbern/Småmyrhaugen (2021-2022)

Bevilgningen skal benyttes til utredning og planlegging av nytt høydebasseng. Aktuell plassering er Lerbern eller Småmyrhaugen (Yrjar). Vurdering av plasseringen inngår i utredningen.

8.1.7. Renovering avløpsanlegg (2021-2023)

Det er områder i kommunen hvor det er mye gammelt og saneringsmodent rørnett.

8.1.8. Trafikksikkerhetstiltak – egenandel (2021-2023)

Kommunal egenandel ved søknad om tilskudd til trafikksikkerhetstiltak på kommunale veier/plasser. I dagens ordning dekker tilskuddet inntil 60% av kostnadene.

8.1.9. Utbedring kommunale veier (2021-2023)

Det er behov for å skifte ut og øke dimensjon på stikkrenner, samt utskifting av kummer ved veiene. Asfaltdekke på flere boligfelt er meget nedslitt og anbefales skiftet

8.1.10. Bygg

HMS-tiltak kommunale bygninger (2021– 2023)

Oppgradering av kommunale bygninger. Utvendige og innvendige arbeider som er relatert til sikkerhet og nødvendige tilpassinger til byggenes aktiviteter. Samt tilpassing av byggene i forbindelse med HMS avvik og brukere med spesielle behov, for eksempel brukere på skolene og barnehager.

8.1.11. Nytt helsehus 2021-2023

WSP har utarbeidet en prosjektplass og ledet en prosess med likeverdig deltakelse fra begge tidligere kommuner om nytt helsehus. Prosjektet startet opp i januar 2019 og ble avsluttet 31.10.2019. Det må vurderes om prosjektet skal videreføres. Det er ikke rom for utbygging i planperioden.

Forutsatt at kommunestyret i nye Ørland i desember 2019 vedtar at prosjektet skal fortsette og neste fase kan startes opp umiddelbart, kan Helsehuset stå ferdig til innflytting i 2024.

8.1.12. IKT (2021-2023)

De årlige beløpene vil være delt mellom vår andel av fellesanskaffelser innen Fosen og egne anskaffelser.

Vi må ta høyde for at det vil bli utskifting av nettverkskomponenter og kjøp av lisenser. Ny løsning på trådløstnett er under utrulling. En må påregne kostnader til oppgradering av allerede anskaffede program.

Det er også ønskelig å se på muligheten for digitalisering av tjenestene, dette krever investeringer for å kunne gjennomføre dette løftet.

8.1.13. Bjugn skogskirkegård (2021)

Avslutning av arbeidet med opparbeidelse av skogskirkegård. Arbeidet er forsinket, så bevilgningen er forskjøvet fra 2020 til 2021.

8.1.14. Helseplattformen (2021 – 2023)

Ørland kommune har opsjonsavtale med Helseplattformen. Signering av avtalen kan allerede skje neste år. Helseplattformen skal innføre ny, felles pasientjournal (PAS/EPJ) ved sykehus og kommuner i hele Midt-Norge. Journalen skal følge pasienten i alle møter med helsetjenesten.

Det er første gang det etableres en felles løsning for kommune- og spesialisthelsetjeneste, fastleger og avtalespesialister. Gjennom Helseplattformen er Midt-Norge utprøvsregion for det nasjonale målbildet «En innbygger - én journal».

Helseplattformen skal gi økt kvalitet i pasientbehandling, bedre pasientsikkerhet, mer brukervennlige systemer og dermed sette helsepersonell i stand til å utføre sine oppgaver på en bedre og mer effektiv måte. Kostnader er stipulert til kr. 300,- pr innbygger, fordelt 50/50 på drift og investering. I tillegg kommer kostander til opplæring av personell.

8.1.15. Utstyr helse (2021-2023)

Det er behov for innkjøp av ulike hjelpemidler i fysio/ergoterapitjenesten, som eks. gåstoler, rulle-stoler, trykkforebyggende madrasser. I tillegg trenger flere avdelinger hagemøbler, hvilestoler og tv.

8.1.16. Kjøp av aksjer og andeler

Egenkapitaltilskudd KLP

Dette er et beregnet tilskudd til økning av egenkapitalen i KLP. Tilskuddet er satt slik at det skal være mindre eller lik det som tilbakeføres som overskudd.